

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, O. P. S., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**NÁRODNOSTNÍ MENŠINY U BEZPEČNOSTNÍHO
SBORU V ČR**

Autor práce: Igor Prokšan, DiS.

Studijní obor: Bezpečnostně právní činnost ve veřejné správě

Forma studia: kombinovaná

Vedoucí práce: doc. Dr. Lubomír Pána, Ph.D.

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

2012

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v této práci.

Souhlasím, aby práce byla uložena v knihovně Vysoké školy evropských a regionálních studií v Českých Budějovicích a zpřístupněna v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění.

.....

Děkuji vedoucímu bakalářské práce doc. Dr. Lubomíru Pánovi, Ph.D. za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce. Dále pak Mgr. Petře Stejskalové za rady při realizaci sociologického výzkumného projektu a všem dotazovaným za ochotu s jakou přistoupili k mým otázkám.

ABSTRAKT

PROKŠAN, I. *Národnostní menšiny u bezpečnostního sboru v ČR : bakalářská práce*. České Budějovice : Vysoká škola evropských a regionálních studií, o. p. s., 2012. 66 s. Vedoucí bakalářské práce : doc. Dr. Lubomír Pána, Ph. D.

Klíčová slova: Policie ČR, národnostní menšina, integrace, vzdělávání, community policing

Práce popisuje historii a současný stav problematiky příslušníků národnostních menšin zaměstnaných u Policie ČR. Zaměřuje se na současný stav vzdělávání menšin v rámci Policie ČR na Vyšší policejní škole a Střední policejní škole MV v Holešově. Praktická část práce je provedena sociologickým výzkumným projektem, ve kterém je analýzou vlastních zkušeností příslušníků národnostních menšin zaměstnaných či studujících u bezpečnostního sboru získaných ze standardizovaných rozhovorů zjištěno, zda je zaměstnávání příslušníků národnostních menšin u Policie ČR pozitivní jak pro prevenci, tak pro případné řešení kriminality.

ABSTRACT

PROKŠAN, I. *National minorities employed by the Police of the ČR : bachelor thesis*. České Budějovice : The College of European and Regional Studies, o. p. s., 2012. 66 p. Supervisor : doc. Dr. Lubomír Pána, Ph. D.

Key words: Police ČR, minorities, integration, education, community policing

The thesis describes the history and the current issues of employing members of ethnic minorities by the Police of the Czech Republic. It focuses on the present situation of the police educational system for minorities at the Police College and Secondary Police School of the Ministry of the Interior in Holešov.

The practical part consists of a sociological research project that is based on an analysis of experience of the minority representatives who work or study at the security force. These data were obtained through standardized interviews.

The work investigates whether to employ a member of ethnic minorities by the Police of the CR is considered positive with regards to the prevention or as an appropriate solution to criminality.

OBSAH

ÚVOD	7
1 Cíle a metodika bakalářské práce	9
2 Definice základních pojmů	12
3 Historie příslušníků Policie ČR z řad národnostních menšin	16
4 Přijímání příslušníků národnostních menšin k Policii ČR a v zahraničí	19
4.1 Přístup Vlády ČR.....	20
4.2 Zahraniční zkušenosti.....	22
5 Současný stav vzdělávání příslušníků národnostních menšin u Policie ČR.....	27
5.1 Projekt - Příprava a výběr žáků z národnostních menšin ke vzdělávání v policejní škole.....	31
5.2 Projekt - Vzdělávání národnostních menšin ve Vyšší policejní škole a Střední policejní škole Ministerstva vnitra v Holešově.	34
6 Sociologický výzkumný projekt	38
6.1 Výzkum u příslušníků národnostních menšin na Policejní škole v Holešově.....	39
6.2 Analýza rozhovorů se studenty národnostních menšin	43
ZÁVĚR	52
Použitá literatura	54
Seznam příloh.....	58
PŘÍLOHY	59

ÚVOD

V současné době jsem zpracovatel spisové agendy, služebně zařazen na Místním oddělení policie Nusle, Praha-IV. Téma zabývající se národnostními menšinami jsem si zvolil, jelikož mi je blízké tím, že v Praze se jak v soukromém tak v pracovním životě setkávám s mnoha národnostními menšinami a rád bych uvedl ve své bakalářské práci jaký přístup k národnostním menšinám má Policie České republiky (dále jen Policie ČR). Moje bakalářská práce také volně navazuje na moji absolventskou práci¹, ve které se věnuji problematice multikulturní společnosti na území současné České republiky se zaměřením na činnost Policie ČR.

V dnešním moderním světě již prakticky neexistuje národnostně homogenní stát. S rozvojem narůstající migrace se všechny moderní státy vyrovnávají se skutečností, že obyvatelé, kteří žijí na jejich území, nejsou z národnostního, etnického, rasového, kulturního, jazykového či náboženského hlediska jednotní. Více kultur v jednom společenství ale téměř vždy vyvolává konflikty, které mohou vést až k destabilizaci země. Státy proto musí reagovat na tato rizika odpovídajícími programy a v rámci imigrační a národnostně menšinové politiky hledat nové přístupy k menšinám, budování jejich vztahu s většinovou společností a usnadnění jejich začlenění do společnosti.

Výše uvedené se po pádu železné opony týká také České republiky. Otevření hranic s sebou přineslo mocný příliv cizinců a spustilo zrychlený vývoj migračních procesů. S hospodářským rozvojem, vstupem do Evropské Unie a Schengenského prostoru se Česká republika stala novou cílovou zemí mnoha imigrantů. Stejně převratnou změnou prochází také původní společnost. Zrušení pracovní povinnosti spolu s komplikovanými změnami v systému sociální péče znamenaly zásadní zvrát v oblasti problematiky sociálního vyloučení. Na našem území se tak během posledních dvaceti let objevují tendence k utváření uzavřených cizineckých komunit, pospolitostí sociálně vyloučených, tj. etnicky, kulturně a sociálně specifických skupin obyvatel.

Policie, jakožto mocenský nástroj státního aparátu, je vždy odrazem stavu společnosti v jednotlivých údobích dějin. Každá společenská změna přináší i nové úkoly, které před policií stojí. V dnešní době je stanoven jasný požadavek zvyšování

¹ PROKŠAN, I. *Jsmo jiní než ti druzí*. Praha, 2011. Absolventská práce. Vyšší policejní škola Ministerstva vnitra v Praze.

policejních aktivit v problematice lidských práv, ochraně menšin a usilování o další rozvíjení preventivní policejní práce v problematice národnostních a etnických menšin české společnosti. Nekompromisní boj proti xenofobii, extremismu a rasismu musí policie zahájit nejprve ve vlastních řadách. K této činnosti je nutné vytvářet celý komplex postupů, od výchovy a vzdělávání policistů, přes terénní práci, nastolení stavu důvěry a komunikace s menšinami, etniky a cizinci trvale usídlenými na našem území, až po společné řešení problému, nejlépe ve fázi prevence.

Cílem mé bakalářské práce je především analýza problematiky národnostních menšin pracujících u Policie ČR. Zaměřuji se také na budoucnost národnostních menšin u bezpečnostního sboru. Prostřednictvím analýzy přístupů Policie ČR k menšinám a ohlasů samotných příslušníků menšin studujících nebo pracujících u Policie ČR a Městské (Obecní) policie zjišťuji, zda je zaměstnávání příslušníků menšin u Policie ČR pozitivní jak pro prevenci, tak pro případné řešení kriminality.

V práci popisuji přístupy Policie ČR k národnostním menšinám, ale i jejich zaměstnávání v řadách policie. Dále se v mé práci zabývám vzděláváním policistů pro práci s menšinami. Pro zpracování práce jsem použil deduktivní metodu, tedy postupoval jsem od definování základních pojmů k jejich aplikaci na konkrétních příkladech. V závěrečném výzkumném projektu nepracuji s konkrétními hypotézami, ale k závěrům docházím prostřednictvím zakotvené teorie.

Práci jsem rozčlenil do několika kapitol, které v dané problematice považuji za stěžejní a dotvářející kontext pro můj výzkumný projekt, realizovaný v samotném závěru práce. V prvních dvou kapitolách se zabývám teoreticko-metodologickou analýzou práce a vysvětlením základních pojmů, důležitých pro správné pochopení uvedené problematiky. Třetí kapitola je zaměřena na historii příslušníků Policie ČR z řad národnostních menšin. Čtvrtou kapitolu věnuji představení základních konceptů vlády v přístupu k národnostním menšinám a krátce popisuji i zahraniční zkušenosti s danou problematikou, ze kterých česká společnost i vláda čerpá inspiraci. V předposlední kapitole se věnuji současnému stavu vzdělávání národnostních menšin jak obecně, tak ve dvou projektech, které byly zřízeny speciálně pro nábor příslušníků národnostních menšin k Policii ČR. Tyto projekty jsou realizovány na Vyšší policejní škole a Střední policejní škole MV v Holešově, kde jsem také realizoval výzkumný projekt, zjišťující názor studentů na celý projekt a jejich zkušenosti se studiem.

1 CÍLE A METODIKA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Na základě dostupné literatury je popisována historie a současný stav problematiky národnostních menšin zaměstnaných u bezpečnostního sboru Policie ČR. Analýza současného stavu možností vzdělávání menšin v rámci Policie ČR. K tomu je využita metodika výuky na Vyšší policejní škole a Střední policejní škole MV v Holešově, nezúčastněné pozorování a neformální rozhovory s učiteli a studenty. Byly provedeny standardizované rozhovory s příslušníky národnostních menšin zaměstnaných u bezpečnostního sboru. Z rozhovorů byly stanoveny konkrétní závěry.

Nosným tématem bakalářské práce je analýza problematiky národnostních menšin pracujících u Policie ČR. Zaměřuji se také na budoucnost národnostních menšin u bezpečnostního sboru. Prostřednictvím analýzy přístupů Policie ČR k menšinám a na základě ohlasů samotných příslušníků menšin pracujících u Policie ČR a městské (obecní) policie zjišťuji, zda je zaměstnávání příslušníků menšin u Policie ČR pozitivní jak pro prevenci, tak pro případné řešení kriminality.

Na základě dostupné literatury nejprve popisují historii a současný stav problematiky národnostních menšin zaměstnaných u bezpečnostního sboru Policie ČR. Dále se věnuji současnému stavu možností vzdělávání národnostních menšin v rámci Policie ČR.

Vzhledem k absenci rozsáhlejších studií k tématu projektu Vyšší policejní školy a Střední policejní školy MV v Holešově nazvaným „Policie pro všechny“², využívám metodické manuály výuky na Vyšší policejní škole a Střední policejní škole MV v Holešově a Usnesení vlády České republiky ke Strategii pro práci Policie České republiky ve vztahu k menšinám pro období let 2008 až 2012³. Dále bylo využito Usnesení vlády České republiky ke zprávě a postupu a průběžných výsledcích zavádění

² VYŠŠÍ POLICEJNÍ ŠKOLA A STŘEDNÍ POLICEJNÍ ŠKOLA MV V HOLEŠOVĚ. *Vzdělávání národnostních menšin* [online]. 2011 [cit. 2011-11-17]. Dostupný z WWW: <http://www.spshol.cz/joomla/index.php?option=com_content&view=article&id=281&Itemid=552>.

³ Česko. Vláda. Usnesení vlády České republiky ze dne 9. dubna 2008 č. 384 ke Strategii pro práci Policie České republiky ve vztahu k menšinám pro období let 2008 až 2012. Dostupný z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/dokument/2008/strategie-minority.pdf>>.

Národní strategie pro práci Policie České republiky ve vztahu k národnostním a etnickým menšinám⁴.

Výběr dotazovaných byl usnadněn tím, že v rámci projektu existují v současné době na Střední policejní škole MV v Holešově čtyři ročníky, ve kterých studuje 51 studentů – příslušníků národnostních menšin. Po telefonickém rozhovoru se zástupcem ředitele školy mi bylo povoleno oslovit studenty se žádostí o rozhovor. Z oslovených studentů souhlasilo s rozhovorem všech 5, z toho 3 muži a 2 ženy různého věkového složení. U citací z rozhovorů je vždy uvedena národnost.

Hlubkové rozhovory byly vedeny přímo v místě školy, postupně se všemi oslovenými. Po představení výzkumu a informování o dalším zpracování respondentových odpovědí, byly otázky zaměřeny na demografická data.

Následující otázky zjišťovaly, jak se respondent do projektu zapojil, jaký na něho má studium vliv, co pro něho znamená. Další otázky zjišťovaly vnímání pohledu společnosti a nejbližších (příbuzní, známí, partner/ka) na studium respondenta z národnostní menšiny u policie. Citlivými otázkami jsem se snažil zjistit, zda se respondenti setkávají s nějakými problémy, odsuzováním nebo naopak pozitivním ohlasem jak ze strany své minority, tak z majoritní společnosti. Závěrečnou oblastí otázek byl pohled respondenta na jeho/její budoucnost u bezpečnostních složek.

Rozhovory jsem vedl podle jednotného scénáře se zaměřením na získání co nejbohatšího popisu motivací a představ o uplatnění po studiu.

Při analýze rozhovorů jsem použil zakotvenou teorii⁵ zpracování dat. Tato teorie se opírá o aplikaci induktivního procesu bez předem připravených hypotéz. Teorie je odhalena, vytvořena a prozatím ověřena shromážděnými údaji a jejich analýzou. Ačkoliv se nezdá, že by bylo možné zkonstruovat na základě tohoto výzkumu zcela novou teorii, tato cesta se mi zdála být při zpracování dat nejučinnější.

V projektu práce plánované nezúčastněné pozorování, tedy pozorování, ve kterém se minimalizuje interakce s pozorovaným subjektem, přičemž se snaží získat

⁴ Česko. Vláda. Usnesení vlády České republiky ze dne 25. srpna 2004 č. 800 ke Zprávě o postupu a průběžných výsledcích zavádění Národní strategie pro práci Policie České republiky ve vztahu k národnostním a etnickým menšinám. Dostupný z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/dokument/2004/zprava.pdf>>.

⁵ STRAUSS, A., CORBINOVÁ, J. *Základy kvalitativního výzkumu : postupy a techniky metody zakotvené teorie*. Brno : Sdružení Podané ruce, 1999. s. 14.

záznam o chování jedince nebo jedinců ve skupině,⁶ se ukázalo jako nepříliš přínosné pro sběr dat, a proto jsem jej ve své práci nevyužil.

⁶ HENDL, J. *Kvalitativní výzkum*. Praha : Portál, 2005. s. 193.

2 DEFINICE ZÁKLADNÍCH POJMŮ

Menšinová skupina

Menšinová skupina je popisována jako skupina, která je ve společnosti znevýhodněna na základě připsaných znaků (barva pleti, národnost, náboženské vyznání), jež mohou být považovány ze strany příslušníků většiny za méně hodnotné. Ochrana práv menšiny je považována za jeden ze znaků vyspělé demokratické společnosti.⁷

Národnostní menšina

Pojem národnostní menšina je podle zákona č. 273/2001 Sb., o právech příslušníků národnostních menšin⁸, definován jako společenství občanů České republiky žijících na území současné České republiky, kteří se odlišují od ostatních občanů zpravidla společným etnickým původem, jazykem, kulturou a tradicemi, tvoří početní menšinu obyvatelstva a zároveň projevují vůli být považováni za národnostní menšinu za účelem společného úsilí o zachování a rozvoj vlastní svébytnosti, jazyka a kultury a zároveň za účelem vyjádření a ochrany zájmů jejich společenství, které se historicky utvořilo. Podle tohoto zákona je příslušníkem národnostní menšiny občan České republiky, který se hlásí k jiné než české národnosti a projevuje přání být považován za příslušníka národnostní menšiny spolu s dalšími, kteří se hlásí ke stejné národnosti

Národnost

Národnost jako příslušnost k určitému národu je v současném světě chápána ve dvojím smyslu pojmu „národ“. V prvním pojmu je národ míněn ve smyslu etnickém jako soubor osob obvykle se společným jazykem, společnou historií, tradicí a zvyky, společným územím a národním hospodářstvím. Ve druhém pojmu je národ míněn ve smyslu politickém jako soubor určitého státu, tedy soubor osob se státní příslušností tohoto státu.⁹

⁷JANDOUREK, J. *Sociologický slovník*. Praha : Portál, 2001. s. 154-155.

⁸Česko. Zákon č. 273 ze dne 10. července 2001 o právech příslušníků národnostních menšin. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2001, částka 104, s. 6461-6492. Dostupný z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/2001/sb104-01.pdf>>.

⁹ROUBÍČEK, V. *Úvod do demografie*. Praha : CODEX Bohemia, 1997. s. 152.

Etnická skupina

Etnikum může být pojímáno jako skupina jedinců, která se od jiných skupin odlišuje svou etnicitou neboli souhrnem faktorů kulturních, rasových, teritoriálních, jazykových a dále pak svou historií, sebe-pojetím, vědomím společného původu a také tím, že jsou jako etnicky odlišní vnímáni druhými.¹⁰

Někdy se pojem etnikum používá též ve významu národnostní menšiny, jejíž kultura se liší od kultury většinové, ale etnikum není nutně totožné s národem. Na rozdíl od rasy příslušníci etnika nemají takové fyzické znaky, kterými by se výrazně lišili od příslušníků většiny. Důležitější je spíše odlišnost hodnot, norem, chování a jazyka. Znaky, které příslušníci etnika považují pro sebe za charakteristické, se někdy nazývají etnické vědomí.

Integrace

Slovo integrace vychází z latinského slova integer – úplný, celý. Obecně integrace znamená proces scelení, ucelení, sjednocení. V souvislosti s národnostními menšinami je integrace proces vzájemného přizpůsobování, k němuž dochází v procesu vzájemné interakce.¹¹

Integrací je chápáno také soužití jednotlivců ze dvou či více skupin s odlišnými kulturními vzorci, pravidly chování, stupnicemi hodnot, které umožňuje jednotlivcům kterékoliv skupiny ponechat si jejich specifika, a zároveň zaručuje jejich rovnoprávné postavení (nedochází k diskriminaci členů některé skupiny).¹²

Diskriminace

V zákoně č. 198/2009 Sb. schváleném dne 23. dubna 2008, o rovném zacházení a o právních prostředcích ochrany před diskriminací a o změně některých zákonů

¹⁰ JANDOUREK, J. *Sociologický slovník*. Praha : Portál, 2001. s. 76.

¹¹ HORÁKOVÁ, M. *Zaměstnávání cizinců v České republice : Část I. Integrace cizinců na trhu práce v České republice*. Praha : VÚPSV, 2001. s. 5.

¹² URBAN, K. *Policie v multikulturální společnosti - výukový manuál*. Měsíčník Policista. Praha : MV ČR, duben 2006.

(antidiskriminační zákon ¹³ je diskriminace rozdělena na přímou a nepřímou diskriminaci.

Přímá diskriminace je jednání, včetně opomenutí, kdy se s jednou osobou zachází méně příznivě, než se zachází nebo zacházelo nebo by se zacházelo s jinou osobou ve srovnatelné situaci, a to z důvodu rasy, etnického původu, národnosti, pohlaví, sexuální orientace, věku, zdravotního postižení, náboženského vyznání, víry či světového názoru.

Nepřímá diskriminace je jednání nebo opomenutí, kdy na základě zdánlivě neutrálního ustanovení, kritéria nebo praxe je z některého (z důvodu rasy, etnického původu, národnosti, pohlaví, sexuální orientace, věku, zdravotního postižení, náboženského vyznání, víry či světového názoru) osoba znevýhodněna oproti ostatním.

Kultura

„Kultura je celistvý systém významů, hodnot a společenských norem, kterými se řídí členové dané společnosti a které prostřednictvím socializace předávají dalším generacím“.¹⁴

Multikulturní společnost

Multikulturní společnost je společností, ve které se střetává mnoho kultur, ras, etnik či náboženských přesvědčení. V ideální multikulturní společnosti je toto soužití zcela bezproblémové. Menšiny mají stejná práva projevu jako většina. Nemusejí se tedy vzdávat své kulturní či náboženské identity.

Toto soužití však nikdy nebylo jednoduché. Naopak rozdílná náboženství, rasy, etnika a kultury mají svůj pohled na svět, jiné projevy, chování, typické emocionální reakce, jiný žebříček hodnot a dokonce i jiná práva a povinnosti jednotlivých členů dané skupiny. V důsledku prolínání různých hodnot a norem pak dochází ke tření mezi zvyky a právem původních obyvatel a nově příchozími. Ti si nárokují stejná práva na svůj

¹³ Česko. Zákon č. 198 ze dne 23. dubna 2009 o rovném zacházení a o právních prostředcích ochrany před diskriminací a o změně některých zákonů (antidiskriminační zákon). In *Sbírka zákonů České republiky*. 2009, částka 58, s. 2822-2829. Dostupný z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=5504>>.

¹⁴ MURPHY, R. F. *Úvod do kulturní a sociální antropologie*. Praha : Sociologické nakladatelství, 1998. s. 32.

způsob života, který je s místními zvyky a tradicemi někdy částečně, jindy zcela neslučitelný, což přináší řadu střetů.

Sociálně vyloučená lokalita

Sociálně vyloučenou lokalitou se rozumí část města, čtvrti, domu nebo shluku několika domů, kde žije větší počet domácností, rodin a jednotlivců s nejnižšími příjmy. Obyvatelé lokalit mají omezený či žádný přístup ke zdrojům nezbytným pro zapojení se do sociálních, ekonomických a politických aktivit společnosti jako celku. Obyvatelé těchto lokalit mnohdy tvoří z větší části lidé s menšinovou etnicitou.¹⁵

Community policing

Tento pojem zastřešuje spolupráci Policie ČR s veřejností při zajišťování bezpečnosti a zejména při prevenci trestné činnosti. Základním principem community policing je, že za bezpečnost a veřejný pořádek není odpovědná pouze policie, ale celá veřejnost. Instrukce a občané přijímají svůj díl odpovědnosti za kvalitu života v místě svého bydliště.

V okrsku vykonává pěší hlídku stále stejný policista, který se stará o jeho bezpečnost - Každý zná svého policistu. Policie vede své partnery k společnému řešení trestné činnosti a současně usiluje o eliminaci příčin jejího výskytu. Je zde tedy zásadní pravidlo moderní policie, kdy prevence předchází represí. Policie pravidelně informuje veřejnost o bezpečnostní situaci a při plánování své činnosti bere v úvahu mimo jiné potřeby a očekávání občanů vyjádřené průzkumy spokojenosti.¹⁶

¹⁵ MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *Metodika činnosti asistentů při jednání s policií a dalšími úřady* [online]. 2010, [cit. 2011-12-27]. Dostupný z WWW: <www.mvcr.cz/soubor/metodika-cinnosti-asistentu-pdf.aspx>.

¹⁶ POLICIE ČR. *Community policing* [online]. 2011 [cit. 2012-12-27]. Dostupný z WWW: <<http://www.policie.cz/clanek/co-je-to-community-policing.aspx>>.

3 HISTORIE PŘÍSLUŠNÍKŮ POLICIE ČR Z ŘAD NÁRODNOSTNÍCH MENŠIN

První ucelenější informace o snaze začlenit do řad Policie ČR příslušníky národnostních menšin – konkrétně Romy – najdeme v roce 1999, kdy jsou vydány „Sešity pro sociální politiku – Romové v České republice (1945-1998)“.¹⁷ V textu je uvedeno, že dochází k přijímání romských poradců do okresních úřadů na základě jisté vstřícnosti, tzn., že přednost mají uchazeči z řad Romů, pokud možno s kvalifikací, byť dosaženou dodatečně. Při tom rozhodně není romský poradce pojímán jako prodloužená ruka státu v řešení otázek sociálních a kriminálních, nýbrž je očekávána a požadována práce koncepční, která má v rámci okresního úřadu řešit komplexně vztahy mezi Romy a majoritou a politiku okresu ve všech záležitostech, které by se Romů mohly dotýkat.

Pokud šlo o přijímání Romů do řad Policie ČR, zdá se, že značné procento Romů, kteří se o toto místo přihlásili, nesplňovalo některá z požadovaných kritérií. Čistý trestní rejstřík byl považován za bezpodmínečný požadavek, dále pak byly podmínkou psychické a sportovní testy. Vzdělání bylo možno podmíněčně prominout, pokud bylo následně doplněno. Romové byli mezi ostatními policisty představovat cizorodý prvek, který nemusí být příliš přijímán. Tato záležitost je tedy vnímána mnohem silněji jako prvek pozitivní diskriminace a není přijímána jednoznačně. Tento text volá po vytvoření „přípravných tříd“ a tříd pro školení budoucích úředníků z řad Romů pro státní správu a samosprávu v rámci policejních škol.

Jedním z "etnických" doporučení, vyplývajících z textu je nutnost zabezpečit participaci samotných Romů na řešení své situace. Zde se předpokládá, že bude nalezen člověk s autoritou v komunitě a ochotou spolupracovat se systémy majoritní společnosti, není důležité, že nemá vysokoškolské ani středoškolské vzdělání, že nemá profesi příslušného zaměření apod. Protože předpokladem jeho úspěchu je, že bude mít autoritu, je důležité, aby mohl také sloužit jako pozitivní příklad.

Dalším doporučením, o kterém se text zmiňuje, je hledat a zaangažovat na každodenním řešení problémů ghetta ty, kteří mají talent být "tlumočníky". Role "tlumočnicka" je ovšem nevděčná, oběma stranám musí říkat pravdu a musí mít jejich

¹⁷ KOLEKTIV AUTORŮ. *Sešity pro sociální politiku - Romové v České republice (1945-1998)*. Praha : Socioklub, 1999.

důvěru. Ti, kteří se v tomto prostoru mezi etnicky odlišnými pohybují, bývají často skutečnými profesionály, vidí pozitiva i negativa na obou stranách a vědí, že ke změně je potřeba mít nejen myšlenky, nápady a dobrou vůli, ale také odpovídající prostředky.

V únoru roku 1998 se uskutečnilo mimořádné zasedání Mezirezortní komise pro záležitosti romské komunity, která mj. projednávala požadavek Romů na větší zastoupení v řadách policie jako obrany proti množícím se rasově motivovaným útokům vůči nim. Podle tehdejšího ministra bez portfeje Vladimíra Mlynáře narážel navrhovaný počet padesáti Romů na fakt, že se na policejní školy hlásí pětkrát až šestkrát více uchazečů, než mohou ročně přijmout.

Jednou z prvních snah o zlepšení vztahů mezi Policií ČR a Romy byly projekty v Brně v rámci community policing. Šlo o vytvoření nové tváře policie, a to formou aktivní spolupráce s veřejností. Jednalo se však hlavně o sociální prevenci, nebylo to chápáno výhradně jenom jako záležitost nábory Romů.

V letech 1999–2000 vláda přijala program Integrace Romů do společnosti, ve kterém Romové dostali výjimku a nemuseli splňovat podmínku vzdělání – maturitní zkoušku. K přijetí do policejních řad jim stačil pouze výuční list s tím, že maturitu dokončí u policie. Romským uchazečům byly ještě před přijímacím řízením určeny kurzy na Střední policejní škole v Brně pod vedením Miroslava Zimy, který v těchto kurzech mimo jiné vyučoval romštinu. Financovala je částečně Evropská unie.

Podle policejního inspektora Miroslava Zimy však ve většině případů romští uchazeči o práci u policie nesplňovali ani podmínku mít výuční list nebo neměli ukončené základní vzdělání, což jejich začleňování brzdilo.

Největším problémem se pro Romy staly psychologické testy a také povinné podmínky jako absolvovaná vojenská služba a česká státní příslušnost¹⁸.

Jak již bylo řečeno, na brněnské střední policejní škole byly pořádány kurzy pro zástupce národnostních menšin, kteří měli zájem o práci policistů. Kromě Romů se jich účastnili také Poláci z Opavska, Těšínska a Frýdeckomíšecka. Cílem kurzu bylo připravit zástupce menšin na složité přijímací zkoušky k policii; zejména pomoci jim překonat jazykovou bariéru. Uchazeči, kteří byli úspěšní, se stali policisty. Ti, kteří

¹⁸ PEČÍNKA, P. *Policejní uniformu nosí v Brně pět Romů* [online]. Britské listy, 2009 [cit. 2011-11-12]. Dostupný z WWW: <<http://blisty.cz/art/44879.html>>.

neměli maturitu, čekal další pětíměsíční přípravný kurz a poté dva roky studia ukončené maturitou. Ostatní absolventy s úplným středoškolským vzděláním pak čekala pouze roční základní odborná příprava.

Snaha sblížit muže zákona a Romy však probíhala ještě na jiné úrovni. Návštěvy romské mládeže u brněnských policejních útvarů a vzájemné debaty začaly od roku 2004. V Brně se konaly příměstské tábory a dále ukázky policejní práce, kdy jde hlavně o navázání kontaktu s romskými dětmi.

Z důvodu novely zákona o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, která v lednu roku 2005 vstoupila v platnost, musí nově přijatí příslušníci splňovat vzdělání ukončené maturitní zkouškou. Tímto přišlo mnoho uchazečů o možnost pracovat u Policie ČR. V Brně se na přijetí k policii připravovala ve školním roce 2004/2005 na střední škole ministerstva vnitra posledních sedm Romů bez maturity. Tento zákon je v platnosti dodnes.

V roce 2006 vzniká již ucelenější plán na vzdělávání a integraci národnostních menšin do řad Policie ČR, jak je popsáno v následující kapitole.

4 PŘIJÍMÁNÍ PŘÍSLUŠNÍKŮ NÁRODNOSTNÍCH MENŠIN K POLICII ČR A V ZAHRANIČÍ

V řadách Policie ČR pracuje velmi málo národnostních menšin. Počet příslušníků menšin zaměstnaných u Policie ČR sice není nikde statisticky vyjádřen, vzhledem k zákonu o právech příslušníků národnostních menšin¹⁹, kdy Policie ČR neviduje národnost policistů, ale je všeobecně známo (sdělovací prostředky, policisté na ulici), že jejich počet je velmi malý.

Základními požadavky pro práci u Policie ČR je občanství České republiky, věk nad 18 let, plná způsobilost k právním úkonům, trestní bezúhonnost, minimálně střední vzdělání s maturitní zkouškou. Uchazeč nesmí být členem politické strany či politického hnutí a nevykonává živnostenskou nebo jinou výdělečnou činnost a není členem řídicích nebo kontrolních orgánů právnických osob, které vykonávají podnikatelskou činnost²⁰. Poté musí každý uchazeč splnit fyzické testy, psychologické testy a projít lékařskou prohlídkou.

Vzhledem k výše uvedenému zákonu o právech příslušníků národnostních menšin, kdy není nikde počet menšin u Policie ČR evidovaný, nelze tedy ani změřit úspěšnost informační kampaně z roku 2006. Vodítkem však může být evidence zájemců o práci u policie, které právě tato kampaně oslovila. To znamená, že personalisté od uchazeče, který měl zájem pracovat u Policie ČR zjišťovali, proč o této práci u policie uvažoval a jak se o této možnosti dozvěděl.

I Městská policie Hlavního města Prahy má zájem do svých řad získat nové strážníky, zejména z řad příslušníků národnostních menšin. Strážníkem Městské policie se může stát občan České republiky, který je bezúhonný, spolehlivý, starší 21 let, zdravotně způsobilý a dosáhl středního vzdělání s maturitní zkouškou.²¹ Pokud splňuje uchazeč všechny tyto podmínky, může být zařazen do výběrového přijímacího řízení.

¹⁹ Česko. Zákon č. 273 ze dne 10. července 2001 o právech příslušníků národnostních menšin. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2001, částka 104, s. 6461-6492. Dostupný z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/2001/sb104-01.pdf>>.

²⁰ Česko. Zákon č. 361 ze dne 23. září 2003 o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2003, částka 121, s. 5850-5910. Dostupný z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=4205>>.

²¹ Česko. Zákon č. 553 ze dne 6. prosince 1991 o obecní policii. In *Sbírka zákonů České republiky*. 1991, částka 104, s. 2736-2742. Dostupný z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/sbirkazakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=2516>>.

Nízký počet příslušníků národnostních menšin v řadách policie chce změnit také Vláda ČR, která tento požadavek vyjádřila ve svém programu.²² Velmi se tomuto tématu věnovala především v r. 2006, kdy podle plánu Ministerstva vnitra proběhla informační kampaň, která měla za cíl přivést k policii příslušníky národnostních menšin, především Romy, Vietnamce a Ukrajince. Podle předpokladu Ministerstva vnitra je toto krok ke zlepšení komunikace mezi menšinami a policií a také ke zvýšení kvality policejní práce s ohledem na kriminalitu těchto národnostních menšin.

Informační kampaň byla zahájena letáky²³, kde bylo vyznačeno deset základních bodů, které musejí splňovat všichni, kteří chtějí pracovat u Policie ČR. Dále byly vydány plakáty (a dodnes jsou vydávány), které upozorňují na různé akce policie pro veřejnost, například na Den s policií. Tyto akce jsou věnované široké veřejnosti a každý se tak může atraktivní formou dozvědět více o policejní práci. Na těchto dnech s policií jsou přítomni i policejní personalisté, kteří zodpovídají otázky, které případné uchazeče zajímají.

4.1 Přístup Vlády ČR

Důvodů pro uskutečnění této kampaně bylo hned několik. Jednak je Policie ČR vázána základním koncepčním materiálem - Strategie pro práci Policie ČR ve vztahu k menšinám. Tato strategie platí od roku 2003, v r. 2006 byla aktualizovaná a bylo v ní uloženo uspořádat informační kampaň, která by se zaměřovala na přijímání příslušníků menšin k policii. Nyní, je stanovena strategie pro období let 2008-2012, která se zaměřuje hlavně na vzdělávání příslušníků národnostních menšin. Druhým důvodem potřebnosti policie se zástupci minorit je důvěryhodnost policie. Kampaň měla ambici zvýšit důvěru mezi policií a příslušníky menšin. Programové přijímání příslušníků menšin k policii se zatím týkalo pouze několika okresů nebo krajů, zpravidla těch, které se nějakým způsobem touto problematikou policejní práce ve vztahu k menšinám více zabývají. V podstatě, ale policejní sbor zůstává v tomto ohledu výrazně homogenní,

²² Česko. Vláda. Usnesení vlády České republiky ze dne 11. ledna 2006 č. 49 ke Strategii pro práci Policie České republiky ve vztahu k menšinám pro období 2006 – 2007. Dostupný z WWW: <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/dokument/2006/mensiny_2006_7.pdf>.

²³ Elektronická podoba plakátu, letáku a rozhlasového spotu dostupná z WWW: <<http://www.mvcr.cz/bezpecnost/minority/kampan/mensiny.html>>.

cílem tedy je, aby policie daleko více zohledňovala aktuální složení společnosti v České republice.²⁴

Koncepce ministerstva vnitra na začlenění příslušníků minorit do Policie ČR je z pohledu policie důležitá, především proto, aby se oběti nebály obracet na určité příslušníky, kterým důvěřují. Je tedy důležité, aby nábor byl spojen i s tím, aby lidé na místní úrovni věděli, že se mohou obracet na určité osoby, které budou lépe rozumět jejich komunikací.²⁵ Například Romové obecně přijímají romského policistu vstřícněji, lépe s ním komunikují, protože zná lépe romské prostředí, vztahy mezi rodinami, příčiny kriminálního chování a je schopen lépe působit v prevenci proti recidivě.²⁶ Může se stát, že romského policistu někteří Romové už nevnímají jako svého, ale většinou se spíše jedná o individuální záležitost ovlivněnou osobností romského policisty. Romští policisté jsou pak prioritně vysíláni do romských oblastí k řešení přestupků či výtržností. Jejich nejdůležitější úkol spočívá v komunikaci s romskou komunitou a získání důvěry v ní.

Informační kampaň měla přinést výsledky v dlouhodobém horizontu. I proto je kampaň propojena s dalšími aktivitami např. v Ústí nad Labem a v Brně.

Od roku 2003 zhruba do poloviny roku 2004 vzniklo několik pilotních projektů. Mezi ty patří například institut styčného důstojníka pro menšiny a mechanismus asistenta policie pro potírání lichvy v sociálně vyloučených romských komunitách²⁷. Styčný důstojník je specializovaným policistou pro tuto problematiku, má za úkol usnadňovat kontakt a komunikaci mezi příslušníky menšin a policií.

Nejvíce se tato koncepce ujala v Severomoravském a v Západočeském kraji. Vyplývá to v podstatě z tamějších problémů a podmínek, takže samotná policie viděla,

²⁴ POSPÍŠILOVÁ, K. Interview. In: *Studio Stop* [rozhlasový pořad]. Moderuje Jarmila Balážová. ČRo 6, 20. května 2006. Dostupné z: <<http://romove.radio.cz/cz/clanek/21145>>.

²⁵ KOPAL, J. Interview. In: *Studio Stop* [rozhlasový pořad]. Moderuje Jarmila Balážová. ČRo 6, 20. května 2006. Dostupné z: <<http://romove.radio.cz/cz/clanek/21145>>.

²⁶ PEČÍNKA, P. *Policejní uniformu nosí v Brně pět Romů* [online]. Britské listy, 2009 [cit. 2011-11-12]. Dostupný z WWW: <<http://blisty.cz/art/44879.html>>.

²⁷ Česko. Vláda. Usnesení vlády České republiky ze dne 25. srpna 2004 č. 800 ke Zprávě o postupu a průběžných výsledcích zavádění Národní strategie pro práci Policie České republiky ve vztahu k národnostním a etnickým menšinám. Dostupné z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/dokument/2004/zprava.pdf>>.

že je velmi výhodné a efektivní mít pro komunikaci s menšinami jednoho konkrétního člověka. Stejně funguje například i Ostrava, Cheb, Brno, Ústí nad Labem.

Je ale důležité, aby tento člověk nebyl bodem, u kterého se střetávají všechny problémy, a aby nebyl viděn jako jediný člověk, který vyřeší všechny problémy a bude muset odrážet jak útoky menšiny, tak i kolegů ve sboru. Ti jsou na kolegy z minorit připravováni na kurzech pro policisty, kteří nově nastoupí k policii v rámci takzvané základní odborné přípravy a na kurzech pro policisty, kteří již několik let slouží. Dochází také ke snaze zřídit mechanismus supervize u policie, tedy zkusit, zda a jak by u policie mohl pracovat někdo, kdo policistům pomůže se zpracováváním stresu, předsudků a všech negativních věcí, které mohou ovlivňovat vystupování policistů na veřejnosti.

4.2 Zahraniční zkušenosti

Při řešení problematiky vzdělávání a integrace menšin do Policie ČR nelze opomenout zkušenosti, které mají s tímto tématem policisté v zahraničí. Některé přístupy jsou i Vládou České republiky považovány za inovativní a inspirativní a je možné z nich čerpat i pro naše prostředí. Například zkušenosti získané v rámci studijního pobytu v Kanadě (viz níže) napomohly v problematice policejní práce ve vztahu k menšinám. Výstupy z tohoto studia byly východiskem i pro další opatření ve vyhodnocení Národní strategie pro práci Policie ČR ve vztahu k národnostním a etnickým menšinám.

Zkušenosti Policie v Německu²⁸

V Německu žije přibližně 80 mil. obyvatel, z toho 9 mil. obyvatelů je přistěhovalců, dále zde žije přibližně 7,3 mil. cizinců, z čehož vyplývá, že každý čtvrtý obyvatel SRN je cizinec nebo přistěhovalec. Projekt multikulturní policie v SRN je zaměřen na zaměstnávání osob s migrantským pozadím. Jsou připravovány náborové kampaně, zohledňují se speciální kompetence, podmínkou je občanství SRN. Jsou realizovány přípravné kurzy a kurzy na připravenost policistů na tyto kolegy.

²⁸ ROMÁNKOVÁ, G. *Interkulturní kompetence policie v SRN*, Intranet – Policejní prezidium ČR [online]. 2011 [cit. 2012-01-20]. Dostupný z WWW: <<http://ppportal.pcr.cz/oppv/ovp.htm>>.

Jelikož v současné době stoupá role migrantů ve společnosti, je podpora spolupráce s organizacemi a spolky migrantů velmi důležitá, jakož i zintenzivnění práce v okrsku, budování důvěry, vzájemný dialog, interkulturní porozumění, vzdělávání v oblasti náboženství, získávání informací o mešitách a spolicích, komunikační tréninky, techniky jednání, informace o kulturách, zvycích a hodnotách a seznámit se se vzorci chování a jednání. Prioritou je posilování prevence – iniciace, navazovat a udržovat spolupráci s externími partnery.

Cílem je profesionální policejní práce v multikulturním prostředí, spokojenost občanů i spolupracovníků, optimalizace zvládání zásahů, minimalizace stresu, eliminace potenciálních konfliktů, senzibilizace policie v interkulturních tématech a v neposlední řadě odbourávání předsudků.

Zkušenosti Policie v Kanadě²⁹

Postavení, pravomoci a organizace Royal Canadian Mounted Police (RCMP) jsou určeny v zákoně o RCMP. V čele RCMP stojí policejní ředitel, který podléhá ministrovi pro veřejný pořádek. RCMP je federálním policejním sborem, který zároveň zajišťuje veřejný pořádek a bezpečnost na lokální úrovni.

Strategické priority určuje RCMP vždy ve dvouletých plánech. Mezi základní priority patří tyto oblasti:

- Organizovaný zločin
- Terorismus
- Mládež
- Mezinárodní policejní spolupráce
- **Služba zaměřená na menšinové komunity**

RCMP zavedla v roce 1993 Program pomocných hlídek. Pomocné hlídky jsou tvořeny dobrovolníky z místní komunity. Jejich úkolem je podílet se na uplatňování principů community policing a prevenci kriminality na lokální úrovni. Jejich postavení a působnost je určena vnitřním předpisem RCMP a zákony každé jednotlivé provincie. Mezi konkrétní pracovní činnosti těchto dobrovolníků patří zejména obchůzková

²⁹ POSPÍŠILOVÁ, K. *Community policing v rámci Kanadské královské jízdní policie* [online]. 2006 [cit. 2012-01-21]. Dostupný z WWW: <<http://www.spolecnekbezpeci.cz/images/stories/dokumenty/kanada.doc>>.

činnost, asistence a služba obětem trestných činů, participace na preventivních projektech RCMP i dalších subjektů (např. škol, samosprávy atd.), asistence při zatýkání pachatelů z komunity, asistence při výslechu, při dopravních kontrolách atd. Dobrovolníci nosí speciální uniformy, nemají však povoleno nosit střelnou zbraň. Procházejí školením pro dobrovolníky RCMP a podléhají vedení a dohledu určeného policisty. Služba v rámci těchto hlídek bývá pro řadu dobrovolníků předstupněm pro vstup do policejní služby u RCMP. Program pomocných hlídek RCMP se tak stal jedním z neúčinnějších nástrojů náboru policistů z řad minoritních skupin.

Trénink v interkulturní komunikaci pro příslušníky RCMP je pak speciálním druhem tréninku v rámci kariérního vzdělávání, týkajícího se problematiky menšinových komunit. V rámci tohoto kurzu jsou policisté seznamováni se specifiky mentality komunit původních obyvatel, jejich vnímáním světa a vlivy, které mají nejsilnější vliv na jejich jednání a chování vůči majoritě i vůči ostatním členům komunity. Policisté se také učí rozpoznávat příčiny případných konfliktů, které vyplývají z odlišného vnímání světa, a předcházet těmto konfliktům.

Zkušenosti Policie v Austrálii³⁰

V Austrálii se ukázalo, že uplatňování metody community policing v policejní práci, a to zejména ve vztahu k menšinám, jednoznačně posiluje pocit bezpečí veřejnosti a významně přispívá ke klidnému soužití multikulturní společnosti. Partnerství, které je synonymem community policing, založené na respektu, komunikaci a úzké spolupráci mezi policejními orgány a příslušníky menšin, umožňuje předcházet celé řadě problémů vyplývajících z kulturních odlišností a současně i prevenci trestné činnosti. Díky takovému přístupu se policejní složky v Austrálii těší všeobecné důvěře a jejich činnost je vnímána jako skutečná služba veřejnosti. Současně je důležité zaměstnávat v řadách policie kulturně sensitivní policisty, kteří jsou hrdí na svou profesionalitu a odsuzují jakýkoliv odstín rasismu.

³⁰ MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. Informační servis prevence kriminality. *Australský expert na práci policie s menšinami Ivan G. Kolarik v České republice* [online]. 2011 [cit. 2012-01-23]. Dostupný z WWW: <<http://www.mvcr.cz/clanek/informacni-servis-prevence-kriminality-675011.aspx>>.

Hlavními prioritami australského systému práce s menšinami jsou:

1. spolupráce s komunitou – kulaté stoly, vzdělávání menšin za přímé účasti policie, společné akce (fotbalová utkání, slavnostní večere, festivaly), využívání médií (menšinové televize, tisk) pro předávání důležitých policejních sdělení,

2. vzdělávání policistů – za účelem překlenutí jazykových a kulturních bariér, využívají Policejní akademii, jazykové kurzy (policisté jsou odměňováni za schopnost komunikace v cizích jazycích),

3. nábor k policii – důraz na nábor kvalitních policistů, snaha o odraz složení společnosti (24% společnosti jsou menšiny, taktéž u policie by mělo být zaměstnáno 24% menšinových příslušníků), nábor probíhá především z druhé generace přistěhovalců (kromě rodného jazyka ovládají i jazyk anglický a mají povědomí o fungování australské společnosti), přestože policie neuplatňuje systém tzv. náborových kvót (zákaz vedení statistik podle místa narození), existuje velká snaha o zaměstnávání policistů z řad menšin, a to bez snížení přijímacích kritérií,

4. boj proti rasismu – u policistů důsledně a důrazně potírají projevy rasismu,

5. koordinace při živelných pohromách a krizových situacích – v Austrálii k nim dochází poměrně často, policie hraje hlavní koordinační úlohu při záchranných akcích, což klade vysoké nároky na schopnost operativní komunikace v multikulturní společnosti.

Zkušenosti Policie ve Francii³¹

Ve Francii je „Adjoint de Sécurité“ (asistent policie - AdS) jedním z fundamentálních mechanismů projektu Police de Proximité (dále PdP), který je v rámci La Police Nationale realizován od roku 1999. Základní cílem projektu je orientace policejní práce na skutečné potřeby místních komunit.

Asistent policie vykonává práci v tzv. „citlivých čtvrtích“ (quartiers sensibles), tedy v lokalitách, kde je soustředěno větší množství příslušníků etnických menšin. AdS představuje v rámci PdP prostředek, který policii pomáhá lépe se orientovat v dané komunitě a umožňuje navázání kontaktů „zevnitř“ komunity.

³¹ POSPÍŠILOVÁ, K. *Policejní práce ve vztahu k menšinám v rámci francouzského policejního sboru (La Police Nationale)* [online]. 2006 [cit. 2012-01-28]. Dostupný z WWW: <www.community-policing.cz/soubory/francie.doc>.

Záměr ministerstva vnitra Francouzské republiky vytvořit mechanismus asistenta policie vycházel především z potřeb zaměstnání mladých lidí (18 – 26 let) z řad špatně zaměstnatelných skupin obyvatel. Program AdS má umožnit mládeži z menšinových komunit dosáhnout snáze standardů požadovaných pro přijetí do policejní služby. Jedním ze zásadních východisek zřízení AdS byla skutečnost, že mladí lidé z etnických menšin se zdráhají vstoupit do policie, kterou vnímají jako nepřátelskou organizaci.

Asistenti policie jsou zaměstnáváni francouzskou policií max. na dobu pěti let. Nábor probíhá na úrovni departmentů a je tedy decentralizovaný (na rozdíl od náboru policistů). Podmínkami pro přijetí jsou francouzské občanství, trestní bezúhonnost, věk 18 až 26 let, minimálně středoškolské vzdělání, fyzické předpoklady a složení psychotestů. Po přijetí procházejí AdS intenzivním výcvikem (základy policejní práce, základy právních věd atd.) a podléhají vedení a dohledu určeného policisty.

Hlavním úkolem AdS je zprostředkování kontaktů mezi menšinovými komunitami a policií. Zaměřují se především na práci s oběťmi trestné činnosti, spoluvytvářejí pozitivní obraz policie v těchto komunitách, ale mohou být využíváni na řadu dalších činností (např. asistence zadrženým osobám pobývajícím ilegálně na území Francie, služba na letištích, udržování veřejného pořádku např. při demonstracích apod.). Vážným úskalím fungování AdS je nízký zájem o tuto práci v nejrizikovějších lokalitách, který je způsobený nedůvěrou menšin k práci AdS a nepřátelstvím vůči policii. V těchto nejproblémovějších lokalitách došlo v minulosti k fyzickým útokům na mladé lidi vykonávající funkci AdS, proto je zavádění tohoto mechanismu ve zmíněných lokalitách značně problematické a ne vždy úspěšné. Od roku 1997 nastoupilo k francouzské policii 36 tis. AdS, 26 tis. však službu dříve či později opustilo, aniž byli přijati jako řádní policisté.

5 SOUČASNÝ STAV VZDĚLÁVÁNÍ PŘÍSLUŠNÍKŮ NÁRODNOSTNÍCH MENŠIN U POLICIE ČR

Rozlišování lidí na základě příslušnosti k určité skupině, národnosti nebo etnické skupině, bez ohledu na konkrétní schopnosti jedince, je v moderních demokratických společnostech chápáno jako diskriminace, tedy jako jednání nepřípustné a z tohoto důvodu i zakázané, a to jednak mezinárodními úmluvami a zpravidla i jednotlivými zákony.

V moderních demokratických společnostech je vzájemná úcta, názorová snášlivost, respekt, solidarita a důstojnost samozřejmostí a náleží všem účastníkům vzdělávacího procesu, kdy každý jednatel má možnost se vzdělávat po dobu celého života při vědomí spoluodpovědnosti za své vzdělávání. Přesto nadále existují i zde případy, kdy se diskriminace objevuje a proto nejen Česká republika, ale i celá Evropská unie vynakládá velké finanční, materiální i jiné prostředky na boj proti diskriminaci ve společnosti.

Z uvedených důvodů zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) stanoví, že vzdělávání je založeno na rovném přístupu ke vzdělávání bez jakékoli diskriminace z důvodu rasy, barvy pleti, pohlaví, jazyka, víry a náboženství, národnosti, etnického nebo sociálního původu, majetku, rodu a zdravotního stavu.

Vzdělávací potřeby všech jednotlivců včetně příslušníků národnostních menšin jsou zohledňovány. Základní a střední vzdělávání státních občanů České republiky nebo jiného členského státu Evropské unie ve školách, které zřizuje stát, kraj, obec nebo svazek obcí je podle školského zákona bezplatné.

Školský zákon rovněž respektuje mezinárodní závazky České republiky v oblasti ochrany práv příslušníků národnostních menšin v návaznosti na zákon č. 273/2001 Sb., o právech příslušníků národnostních menšin a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, který upravuje podmínky vzdělávání i příslušníků národnostních menšin.

Ze všech předpisů zmíněných výše vyplývá jedno základní pravidlo a to je rovnost zacházení pro všechny občany Evropské unie, což v procesu vzdělávání

znamená přístup ke vzdělávání a odbornému výcviku za stejných podmínek, jako mají občané toho konkrétního státu.

Obecně podle § 13 školského zákona platí, že vyučovacím jazykem ve školách je jazyk český, výjimky může povolit ministerstvo (jde např. o případy dvojjazyčných gymnázií nebo škol zřízených na základě mezinárodních dohod), přičemž příslušníkům národnostních menšin se zajišťuje za stanovených podmínek³² právo na vzdělávání v jazyce národnostní menšiny a ve vyšších odborných školách lze vyučovat i v cizím jazyce.

V § 14 pak školský zákon stanoví tyto podmínky, za kterých lze realizovat právo na vzdělávání v jazyce národnostní menšiny. V souladu s článkem 25 Listiny základních práv a svobod³³ a v souladu s Rámcovou úmluvou o ochraně národnostních menšin³⁴ je příslušníkům národnostních menšin za splnění stanovených podmínek garantováno právo na vzdělávání v mateřském jazyce a stanovena povinnost obce, kraje a ministerstva toto právo naplnit.

Rámcová úmluva o ochraně národnostních menšin ve svém článku 14 stanoví, že „smluvní strany v oblastech obývaných příslušníky národnostních menšin tradičně nebo ve značném množství usilují, pokud existuje dostatečný požadavek, zajistit, pokud je to možné a v rámci svého vzdělávacího systému, aby příslušníci národnostních menšin měli odpovídající možnosti pro výuku menšinového jazyka nebo získání vzdělání v tomto jazyce, přičemž toto vzdělávání nesmí být na újmu učení se úřednímu jazyku nebo výuce v tomto jazyce.“ Školský zákon v § 14 odst. 1 k tomu stanoví, že národnostní školství (vzdělávání v jazyce národností menšiny) je garantováno při splnění zákonných podmínek v těch obcích, ve kterých je v souladu se zvláštním

³² Česko. Zákon č. 561 ze dne 24. září 2004 o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon). In *Sbírka zákonů České republiky*. 2004, částka 190, s. 10262-10324. Dostupný z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/2004/sb190-04.pdf>>.

³³ Česko. Ústavní zákon č. 23 ze dne 9. ledna 1991, kterým se uvozuje Listina základních práv a svobod. In *Sbírka zákonů České republiky*. 1991, částka 6, s. 114-121. Dostupný z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/1991/sb006-91.pdf>>.

³⁴ Česko. Sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 96 ze dne 1. dubna 1998, o rámcové úmluvě o ochraně národnostních menšin. In *Sbírka zákonů České republiky*. 1998, částka 34, s. 5299-5303. Dostupný z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/1998/sb034-98.pdf>>.

právním předpisem³⁵ zřízen výbor pro národnostní menšiny (tedy v obcích, v nichž bylo při minulém sčítání lidu přihlášeno alespoň 10 % občanů hlásících se k národnosti jiné než české).

Ustanovení § 14 odst. 2) a 3) školského zákona dále stanoví minimální počty dětí a žáků ve školách a třídách národnostních menšin, který je výrazně snížen proti poměrům stanoveným pro majoritní populaci. Režim výjimek z těchto minimálních počtů je pak upraven v § 23 školského zákona.

Vzdělávání v jazyce národnostní menšiny podle § 14 odst. 4) školského zákona může zajistit i svazek obcí, popřípadě se na způsobu zajištění, včetně financování, mohou dohodnout obce mezi sebou, případě obec s krajem.

V případech, kdy nejsou naplněny počty žáků a studentů stanoveny v § 14 odst. 2) a 3) školského zákona, zavádí se podle § 14 odst. 5) školského zákona možnost, aby pro podporu zájmů příslušníků národnostních menšin mohl ředitel školy se souhlasem zřizovatele stanovit v rámci školního vzdělávacího programu předměty nebo jejich části, v nichž bude možno výuku organizovat dvojjazyčně, a to také v jazyce národnostní menšiny.

Dále se v § 14 odst. 6) školského zákona stanoví, že vysvědčení, výuční listy a diplomy o absolutoriu se ve školách, kde se vyučuje v jazyce národnostní menšiny, vydávají dvojjazyčně, tj. v jazyce českém i v jazyce národnostní menšiny.

Na specifika vzdělávání v jazyce národností menšiny je pamatováno také v části školského zákona upravující maturitní zkoušku. Zejména v § 81 odst. 8 školského zákona se stanoví, že „Žáci škol a tříd s vyučovacím jazykem národnostní menšiny mají právo skládat společnou i profilovou část maturitní zkoušky v českém jazyce nebo v jazyce národnostní menšiny s výjimkou zkoušky ze zkušebního předmětu český jazyk a literatura, kterou skládají v českém jazyce.“

³⁵ Česko. Zákon č. 128 ze dne 12. dubna 2000 o obcích (obecní zřízení). In *Sbírka zákonů České republiky*. 2000, částka 38, s. 1737-1764. Dostupný z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/2000/sb038-00.pdf>>.

Projekty pro přípravu a vzdělávání žáků z národnostních menšin v policejní škole Holešov.³⁶

Na základě vzestupného počtu příslušníků národnostních menšin, kteří se přistěhovali do České republiky, jejich nedostatečnému zastoupení v řadách Policie ČR, bylo usnesením vlády České republiky č. 761 ze dne 5. srpna 2002, uloženo ministru vnitra vypracovat koncepci Národní strategie pro práci policie ve vztahu k etnickým a národnostním menšinám. Tento základní koncepční materiál, který se dotýká problematiky vztahu menšin a Policie ČR byl vzat na vědomí vládou České republiky usnesením č. 85 ze dne 22. ledna 2003. Strategie pro práci Policie ČR ve vztahu k menšinám pro období let 2006 až 2007 byla přijata vládou České republiky usnesením č. 49 ze dne 11. ledna 2006 a pro období let 2008 až 2012 byla přijata vládou České republiky dne 9. dubna 2008 usnesením č. 384. Cílem strategie v uvedených obdobích je, aby se policisté zdokonalili v efektivní práci ve vztahu k menšinám a v kvalitním přístupu k nim. Pozornost věnuje zejména na vzdělávání policistů, předcházení kriminalitě v menšinových komunitách, důsledné uplatňování proti-diskriminačních postupů v policejní práci, zaměstnávání příslušníků menšin u Policie ČR a klade velký důraz na spolupráci se samosprávou a nevládním sektorem.

Vyšší policejní škola a Střední policejní škola Ministerstva vnitra v Holešově, v souladu s výše uvedenou strategií, kde jedním z cílů je vypracování mechanismů pro zaměstnávání příslušníků menšin u Policie ČR, předložila v roce 2007 ministru vnitra záměr projektu „Policie pro všechny“, jehož cílem je vzdělávat příslušníky národnostních menšin ve čtyřletém maturitním vzdělávání obor vzdělávání Bezpečnostně právní činnost a připravit je na práci u Policie ČR.

V roce 2008 podala škola na základě 8. výzvy Ministerstva školství mládeže a tělovýchovy v Operačním programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost, oblast podpory Rovné příležitosti dětí a žáků, včetně dětí a žáků se speciálními potřebami, dva projekty pod názvem „Policie pro všechny“. Tyto projekty však byly schváleny až v roce 2009, po podrobném rozpracování a doplnění, kdy podala škola na základě 14. Výzvy Ministerstva školství mládeže a tělovýchovy dva projekty s názvy:

³⁶ Projekty školy jsou realizovány v rámci Operačního programu vzdělávání pro konkurenceschopnost.

- 1) Příprava a výběr žáků z národnostních menšin ve Vyšší policejní škole a Střední policejní škole Ministerstva vnitra v Holešově
- 2) Vzdělávání žáků národnostních menšin ve Vyšší policejní škole a Střední policejní škole Ministerstva vnitra v Holešově

Datum zahájení realizace byl březen roku 2010. Na oba projekty průběžně škola čerpá finanční podporu z Evropských sociálních fondů.

5.1 Projekt - Příprava a výběr žáků z národnostních menšin ke vzdělávání v policejní škole.³⁷

Projekt Příprava a výběr žáků z národnostních menšin ke vzdělávání v policejní škole je zaměřen na vytvoření rovných příležitostí pro žáky 9. tříd základních škol z národnostních menšin žijících v České republice při přijímacím řízení a vzdělávání ve Vyšší policejní škole a Střední policejní škole Ministerstva vnitra v Holešově tak, aby tito žáci nebyli vyčleňováni z hlavního vzdělávacího proudu a také, aby obstáli v konkurenci na trhu práce. Po úspěšném ukončení vzdělání se předpokládá přijetí těchto absolventů do služebního poměru příslušníka Policie ČR, dále mohou najít uplatnění v bezpečnostních sborech a ve veřejné správě. V případě, že žák nebude přijat do služebního poměru příslušníka Policie ČR, je připraven ke studiu na vyšší odborné nebo vysoké škole.

Jednou z priorit Policie ČR je, aby u jednotlivých složek pracovali příslušníci národnostních menšin, kteří jsou proto cílovou skupinou projektu. Realizační tým pak velmi úzce spolupracuje s nejvýznamnějším partnerem projektu pro přípravu žáků, kterým je Policie ČR a to zejména cestou ředitelů krajských ředitelství s preventivně informačními odděleními a skupinami Policie ČR v jednotlivých krajích.

Do projektu Příprava a výběr žáků z národnostních menšin je důležité zapojení a spolupráce s rodiči žáků z řad národnostních menšin, řediteli a výchovných poradců na základních školách, preventivně informačními odděleními a skupiny jednotlivých krajských ředitelství Policie ČR, koordinátory pro národnostní menšiny krajských úřadů,

³⁷ MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. *Příprava a výběr žáků z národnostních menšin ke vzdělávání ve Vyšší policejní škole a Střední policejní škole Ministerstva vnitra v Holešově*. Praha, 26. února 2010. Č.j. 28225/2009-46. s.39.

členy Rady vlády České republiky pro národnosti menšiny a členy Rady vlády České republiky pro záležitosti romské komunity a s aktivisty občanských sdružení.

Projekt příprava výběr žáků z národnostních menšin je rozdělen do čtyř klíčových aktivit, které na sebe vzájemně navazují a jsou podstatou celého projektu. V rámci klíčových aktivit jsou rozpracovány jednotlivé kroky k tomu, aby se dosáhlo co nejefektivněji daného cíle projektu.

Klíčová aktivita – Příprava vzdělávacích kurzů a proškolení pracovního týmu.

V rámci této aktivity je vytvořen pracovní tým, který se podílí na zahájení, průběhu a závěrečném vyhodnocení všech čtyř klíčových aktivit. Jako první je důležité proškolení týmu v oblasti komunikace s příslušníky národnostních menšin. Jednotliví členové se v rámci tohoto školení učí jak komunikovat s žáky z různých etnik, kdy je nutné pochopit mentalitu a kulturu menšin.

Klíčová aktivita – Vytipování vhodných uchazečů

Tato aktivita je zaměřená na vytipování vhodných uchazečů ke studiu v rámci projektu. V první fázi dochází k vytipování vhodných uchazečů na základě analýzy oslovených institucí, ve kterých studují žáci národnostních menšin. Součástí aktivity je návštěva základních škol, dětských domovů a vesniček SOS. Příslušníci týmu na těchto vytipovaných místech seznámí potenciální uchazeče s projektem formou prezentace školy a předáním propagačních materiálů. Při individuálních pohovorech jsou pak informováni o možnostech dalšího studia a následného uplatnění především u Policie ČR.

Od 1. září 2009 do 15. března 2010 členové realizačního týmu navštívili 48 institucí a 80 základních škol a bylo vytipováno celkem 82 vhodných kandidátů 9. tříd z řad národnostních menšin. Od 1. června do 30. listopadu 2010 pracovníci navštívili 54 institucí a 98 základních škol a bylo vytipováno 101 žáků. Od 1. prosince 2010 do 31. května 2011 bylo navštíveno 6 institucí a 70 základních škol.³⁸

³⁸ Údaje z monitorovací zprávy o počtu navštívených škol v rámci této klíčové aktivity.

Klíčová aktivita – Příprava na přijímací řízení

Žáci z řad národnostních menšin, kteří projeví zájem o studium ve škole, jsou pozváni na Den otevřených dveří projektu, kde je i rodiče seznámí vyškolení pracovníci s chodem školy, vzdělávacím programem, průběhem přijímacího řízení, organizací studia, průběhem studia, poskytovanými službami (ubytování, stravování) a také s tím, jaká je možnost využití volného času žáků.

Poté se žáci zúčastní tří setkání, která se uskuteční v blízkosti jejich bydliště nebo v blízkosti, kde navštěvují svoji základní školu. V rámci těchto setkání jsou žáci připravováni a seznamováni s jednotlivými předměty. Vědomostní testy a testy fyzické zdatnosti slouží k ověření jejich dosavadních znalostí a dovedností.

Klíčová aktivita – Příprava na 1. ročník studia

Cílovou skupinou jsou již přijatí uchazeči v rámci Projektu příprava a výběr vzdělávání žáků z národnostních menšin ke studiu. Zprvu probíhá jednodenní pracovní setkání s přijatými žáky, kde jsou seznámeni s rámcovým obsahem pětidenního soustředění, které se uskuteční ještě před nástupem do školy. Soustředění je zaměřeno na výuku k prevenci rasismu a xenofobie, prevenci problémů, přípravu na skupinovou integraci, adaptaci na nové prostředí školy a motivaci ke studiu a budoucímu povolání.

V rámci týdenního soustředění jsou žáci seznámeni se školou, její organizací, základními normami, řády a pravidly a chováním ve škole. Pracovní den je rozdělen na dopolední část, která zahrnuje výuku a odpolední část, která je věnována volnočasovým aktivitám. Jedno odpoledne je zaměřeno na profesní motivaci, kdy se žáci seznámí s činností policie, připraveny jsou ukázky z kriminalistiky, výuky modelových situací s policejní tematikou a výcviku služebních psů.

Rizika projektu

V rámci tohoto projektu byla identifikována následující rizika.

Při setkání pro zájemce a jejich rodinné příslušníky bude nízká účast či malý zájem o studium. Zkušenosti ale ukázaly, že zájem o studium na škole z řad žáků národnostních menšin je velký. K tomu přispěla velmi dobrá propagace projektu, která

proběhla osobní návštěvou vytipovaných institucí, kde jsou žáci i rodiče seznamováni s možnostmi studia ve škole.

Dalším rizikem je, že v rámci čtyřletého maturitního studia může dojít k neúspěchu při dalším studiu, kdy žák nezvládne daný obsah učiva a bude nucen předčasně ukončit studium. V průběhu realizace projektu čtyři studenti ukončili vzdělávání. Jedna žákyně na vlastní žádost, tři žáci z důvodu prospěchu.

Objevit se může také nejasná reakce členů majoritní společnosti. Ta je však seznamována s projektem formou prezentací školy, propagačních cílů a významu projektu v médiích, tisku, formou besed a příkladů z praxe, tak aby došlo ke správnému pochopení vzniku projektu.

Rizikem, které ohrožuje celou jeho existenci, byla zprvu obava o podporu projektu ze zdrojů Evropských sociálních fondů. Projekt však byl schválen a škola může čerpat finanční podporu z Evropských sociálních fondů.

Potenciálním rizikem také může být neslučitelnost obsahu vzdělávání (použití zbraně, represivní metody) s osobními morálními zásadami např. z důvodu víry a v důsledku toho odchod účastníků projektu. Potencionální zájemci o vzdělávání však byli včas seznámeni se všemi aspekty činnosti a výuky ve škole, proto nedošlo prozatím k odchodu žáka z výše uvedeného důvodu.

5.2 Projekt - Vzdělávání národnostních menšin ve Vyšší policejní škole a Střední policejní škole Ministerstva vnitra v Holešově.³⁹

Cílem druhého projektu Vzdělávání žáků z národnostních menšin je podporovat během studia střední školy žáky z řad národnostních menšin, tak aby se snižovaly rozdíly vyplývající z jejich znevýhodněného socio-kulturního prostředí.

³⁹ MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. *Vzdělávání žáků národnostních menšin ve Vyšší policejní škole a Střední policejní škole MV v Holešově*. Praha, 26. února 2010. Č.j. 28355/2009-46. s. 45.

V rámci obsahu projektu Vzdělávání žáků z národnostních menšin jsou tři klíčové aktivity, které jsou zaměřeny na školení pedagogického sboru, volnočasové aktivity a doučování.

Klíčová aktivita – Školení pedagogického sboru

Pro vyučujícího či vychovatele je důležité mít základní znalosti o historii, současnosti a zvycích jednotlivých menšin, studujících ve škole. Aby vzájemná práce byla efektivní a dosáhlo se určeného cíle, je důležité, aby pedagog uměl zvolit optimální strategii, rozpoznal problematické situace v interakci mezi žáky z řad národnostních menšin a mezi ostatními žáky a vytvářel ve třídě zdravé prostředí pro všechny zainteresované. Základem úspěchu jsou tedy motivování a vyškolení pedagogové a vychovatelé, kteří se věnují žákům i mimo školní vyučování.

Proto je v první fázi velmi důležité, aby se pracovníci, kteří pracují s menšinami, zúčastnili školení a seminářů, aby byli připraveni pro svou práci. V rámci těchto školení a seminářů jsou účastníci seznámeni s problematickou situací imigrantů na českém území. Současně je kladen důraz na otázky uvědomování si vzájemných odlišností, rovnováhu mezi individualitou a kolektivní identitou, stereotypizací a předsudky.

V rámci této klíčové aktivity se neodehrávají semináře zaměřené pouze na problematiku integrace národnostních menšin a jejich specifika, ale zahrnují i semináře pro pedagogy, kteří získané vědomosti a dovednosti využijí v rámci klíčové aktivity - volnočasových aktivit.

Klíčová aktivita – Doučování (mentoring) a tvorba podpůrných (výukových) materiálů

Následující aktivita je zaměřena na získávání a upevňování znalostí žáků. Aktivita je rozdělena na doučování jazyků, přírodovědných, společenských a odborných předmětů. Jelikož žáci se speciálními vzdělávacími potřebami mají nedostačující znalosti z českého jazyka, je doučování v tomto předmětu hlavní prioritou.

Společenských předmětů mají naučit žáky jak se orientovat v multikulturní společnosti a naučí je vzájemné toleranci mezi ostatními spolužáky. Tyto poznatky jim

usnadní nejen pochopit sami sebe, ale i druhé lidi, pochopit principy a normy dané společnosti. Naučí je jak reagovat v náročných životních situacích.

Cílem kategorie odborných předmětů je získat znalosti v oblasti práva s důrazem na ústavní právo, získat odborný základ v předmětu kriminalistika, v oblasti dopravně bezpečnostní činnosti, na úseku ochrany osob, majetku a veřejného pořádku.

Pro žáky je zpracován harmonogram doučování v uvedených předmětech, který je pod vedením jednotlivých vyučujících průběžně realizován. Doučování je pravidelně monitorováno a vyhodnocováno na poradách učitelů s odbornými řešiteli projektu.

Klíčová aktivita - Volnočasové aktivity

Zájmová činnost jako součást volnočasových aktivit plní nejen funkci výchovnou, ale i vzdělávací. Zajistit smysluplné trávení volného času žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, a to nejen po vyučování, ale také o víkendech, je obsahem třetí klíčové aktivity. Volnočasové aktivity jsou zaměřeny na dosažení požadovaných výchovně vzdělávacích cílů uvedených ve školním vzdělávacím programu.

První část aktivit je směřována ke zvyšování fyzické kondice formou tělovýchovného, sportovního či turistického zaměření a přispívá tak ke všestrannému a zdravému vývoji žáků, k rozvoji pohybových schopností a jejich větší psychické odolnosti vůči stresovým situacím.

Druhá část aktivit je směřována na rozvoj environmentálních postojů a mravních hodnot u žáků. Tato aktivita je prováděna formou exkurzí, výchovně vzdělávacích zájezdů, besed a přednášek.

V roce 2009/2010 bylo realizováno celkem 120 volnočasových aktivit, kterých se zúčastnilo 510 žáků z národnostních menšin spolu s ostatními žáky. V roce 2010/2011 bylo realizováno 147 volnočasových aktivit, kterých se zúčastnilo celkem 597 žáků z národnostních menšin. Jednalo se například o adventní vystoupení pro děti se zdravotním postižením nebo o vánoční akci v centru pro seniory. Ve škole proběhla pro žáky čtyřletého maturitního studia přednáška na téma zdraví, problematika dospívání, pohlavních chorob a prevence očkování.

Co se týče sportovních aktivit i zde mají žáci možnost velkého množství využití. Jedná se například o zdravotní cvičení Tai – chi, šplh, volejbal, posilování, judo, sálová kopaná, badminton, cyklistika, tenis, fotbal, házená, kolečkové brusle, lyžování, aerobic nebo zumba.

Rizika projektu

Prvním velkým rizikem je odloučení dětí od rodiny. Většina dětí pochází ze vzdálených míst republiky, proto využívají internátního ubytování. Toto riziko škola eliminuje vhodným, individuálním přístupem pedagogů a vychovatelů. Žáci mají široké možnosti využití volného času formou sportovních aktivit, exkurzí, v oblasti výpočetní techniky, fotografování a ručních prací.

Stejně jako u předchozího projektu vzniká i zde riziko nejasné reakce členů majoritní společnosti. Ta je proto seznamována s cíli projektu formou propagací, osobních konzultací a třídními schůzkami.

V průběhu studia se také mohou studenti i vyučující setkat s nejasnou reakcí spolužáků. Učitelé, vychovatelé a další pracovníci vhodně působí na žáky, vytváří příznivou a pozitivní atmosféru mezi žáky majority a minority, čímž dochází k odstranění bariér mezi žáky, kteří se poté snaží spolupracovat a pomáhat si.

6 SOCIOLOGICKÝ VÝZKUMNÝ PROJEKT

V České republice je vzdělávání národnostních menšin upraveno jak mezinárodními úmluvami, tak i školským zákonem. V rámci rovného přístupu ke vzdělávání se na menšiny vztahuje povinná školní docházka.

Prvotní vzdělávání začíná doma v rodinném zázemí, a tak i přes všechny oficiální snahy o integraci také záleží na tom, jakou motivaci si dítě z rodiny přinese. Prioritou by také měla být spolupráce mezi školou a rodiči, kdy základem je dobrá komunikace a vzájemná důvěra.

V současné době se stále více hovoří o inkluzivním⁴⁰ vzdělávání, které je založeno na začlenění všech dětí bez rozdílu do hlavního vzdělávacího proudu a tak zabránit segregaci dětí s různými vzdělávacími potřebami žáků. Základní myšlenkou inkluzivního vzdělávání je poskytnutí co nejlepší úrovně vzdělání, a to nezávisle na podobě jejich speciálních potřeb.

Vláda České republiky ve svém Usnesení ze dne 15. března 2010 č. 206 schválila přípravnou fázi Národního akčního plánu inkluzivního vzdělávání. Hotový by měl být do konce roku 2013, poté se má začít naplňovat. Plán se stal jedním ze základních dokumentů vymezujících rámec aktivit realizovaných s cílem zajištění rovného přístupu a rovných příležitostí všech osob ke vzdělávání. Základním cílem materiálu je zvýšit míru inkluzivního pojetí vzdělávání v českém vzdělávacím systému, v němž se žákovská heterogenita stane sociální normou.⁴¹

Etnická, kulturní nebo jazyková odlišnost by měla být školou přijata bez odsuzování či vůbec jakéhokoliv posuzování ve smyslu cizosti. Pedagogickými reakcemi na národnostní, etnickou a kulturní diverzitu ve společnosti se zabývá interkulturní pedagogika.⁴²

⁴⁰ Inkluze (z latinského *inclusio*) myšleno zahrnutí nebo přijetí do nějakého celku.

⁴¹ MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. *Proměny školy – inkluzivní vzdělávání* [online]. 2010 [cit. 2012-02-10]. Dostupné z WWW: <<http://www.msmt.cz/pro-novinare/promeny-skoly-inkluzivni-vzdelavani>>

⁴² Interkulturní (z latinského *inter* = mezi) - ve významu mezikulturní vzájemnost, vzájemné interakce a vztahy odlišných socio-kulturních skupin.

Všechny tyto body jsou pak opěrnými pilíři pro vznik a rozvoj projektu začleňování mládeže z řad národnostních menšin do studia na policejní škole.

6.1 Výzkum u příslušníků národnostních menšin na Policejní škole v Holešově

Vyšší policejní škola a Střední policejní škola v Holešově je v současné době jedinou policejní školou, která poskytuje čtyřleté střední vzdělávání v oboru Bezpečnostně právní činnost pro absolventy základních škol. Právě tento obor je také více otevřen studentům z národnostních menšin, jelikož jeho součástí je realizace dvou projektů, a to „Příprava a výběr žáků z národnostních menšin ve Vyšší policejní škole a Střední policejní škole Ministerstva vnitra v Holešově“ a „Vzdělávání žáků národnostních menšin ve Vyšší policejní škole a Střední policejní škole Ministerstva vnitra v Holešově“.

Inovativnost projektů spočívá v aplikaci doposud nerealizovaného přístupu k příslušníkům národnostních menšin, jakož i dalších osob ze skupin ohrožených sociálním vyloučením v systému počátečního vzdělávání, respektive při přechodu mezi jeho jednotlivými stupni. Projekty jsou založeny na individuálním přístupu k žákům, který spočívá jak pomoci v problémových předmětech, tak i v rozpoznání a rozvoji znalostí a dovedností v předmětech, ve kterých žáci vynikají. Projekty současně vytváří podmínky pro úspěšné absolvování přijatých žáků středního vzdělávání vybraného oboru a vytváří motivační mechanismy pro jejich budoucí úspěšné uplatnění ve všech složkách Policie ČR, dalších bezpečnostních sborech, jakož i ostatních institucích veřejné správy.

Hlavním cílem těchto projektů je vytipování žáků základních škol, kterým je pak poskytnuta možnost středního vzdělání ukončeného maturitní zkouškou. Dále pak integrace žáků národnostních menšin do majority a po absolvování studia možnost pokračování ve vzdělávání výběrem vyšší odborné nebo vysoké školy či vhodný výběr celoživotního povolání (Policie ČR, další bezpečnostní sbory, veřejná správa atd.). Absolventi mohou následně působit i vlastním příkladem ve svých komunitách, při prevenci a odhalování kriminality.

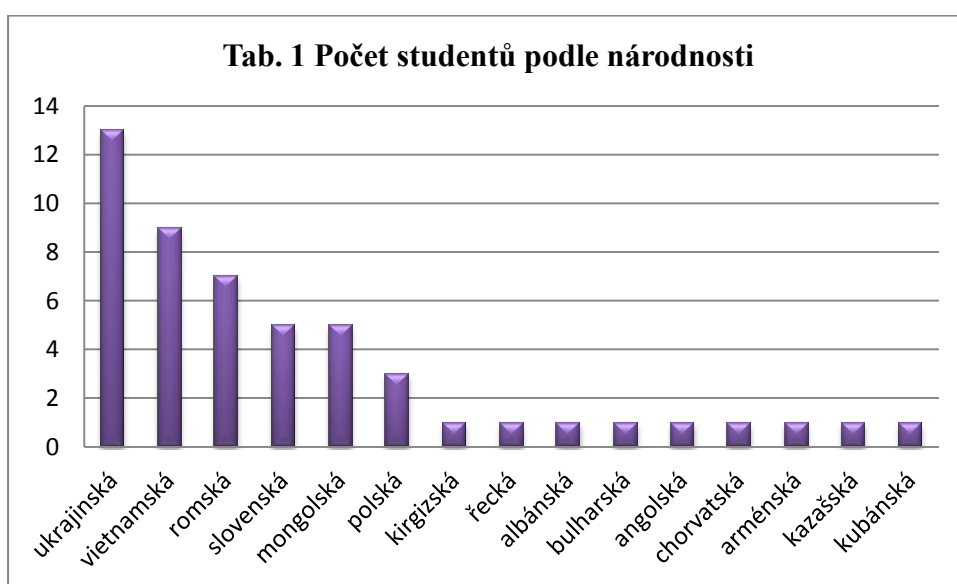
Vzdělávání příslušníků národnostních menšin bylo zahájeno ve školním roce 2008/2009, kdy do prvního ročníku bylo na základě výsledků přijímacího řízení přijato celkem 18 studentů z 8 národnostních menšin.

Ve školním roce 2009/2010 bylo na základě výsledků přijímacího řízení přijato ke vzdělávání 11 studentů z 6 národnostních menšin.

Ve školním roce 2010/2011 to bylo 16 žáků z 10 národnostních menšin a v roce 2011/2012 bylo přijato 13 žáků ze 7 národnostních menšin.

K dnešnímu dni se ve škole vzdělává 51 žáků z národnostních menšin ve čtyřech ročnících. V prvním ročníku je to 13 žáků ze 7 národnostních menšin, ve druhém ročníku pak 16 žáků z 10 národnostních menšin, ve třetím ročníku 10 žáků z 6 národnostních menšin a ve čtvrtém, maturitním ročníku je to 12 žáků z šesti národnostních menšin.

Nejvíce studentů je národnosti ukrajinské (13 studentů), následuje národnost vietnamská (9 studentů), národnost romská (7 studentů). Slovenská a mongolská menšina mají stejné zastoupení (5 studentů), polská menšina (3 žáci) a ostatní menšiny (kyrgyzská, řecká, albánská, bulharská, angolská, chorvatská, arménská, kazašská, kubánská) jsou zastoupeny po jednom žáku.

V praktické části své bakalářské práce jsem se rozhodl oslovit příslušníky menšin, kteří studují právě tuto školu v Holešově. Cílem bylo zjistit, zda je vzdělávací program úspěšný, jak jej vnímají sami studenti, zda jsou se studiem spokojeni, a jestli je motivuje k dalším krokům ve vzdělávání nebo zaměstnání v rámci bezpečnostního sboru.

Rozhovory byly vedeny s pěti studenty (dva studenti, tři studentky) policejní školy v Holešově, a to přímo v místě studia – v učebnách školy.

Mojí kontaktní osobou pro získání těchto kontaktů byla jedna z vyučujících, která rozhovory se studenty domluvila a zprostředkovala naše setkání. U rozhovorů samotných nebyl nikdo třetí přítomen.

Protože výzkum spojený s jakoukoliv skupinou lidí je vždy citlivou záležitostí, bylo pro mě samozřejmé dodržovat etické zásady spojené s terénním výzkumem. Všichni respondenti, se kterými jsem vedl rozhovor, byli seznámeni s cílem a účelem mé práce. Rozhovory byly taktéž nahrávány na diktafon pouze s vědomým souhlasem respondenta. Z důvodu zachování anonymity, nebudou citace v textu doplněny jménem, ale pouze zkratkami, které se váží k demografickým popisům, viz níže.

Z oslovených studentů s rozhovorem souhlasilo pět ve věku od 15 do 20 let:

- Ukrajinka studující ve čtvrtém ročníku, v citacích označena zkratkou (ukr). V České republice žije 8 let, o české státní občanství zatím nepožádala, ale již sbírá potřebné podklady.
- Mongolka ze třetího ročníku, v citacích označena zkratkou (mong). V České republice žije 7 let, o české státní občanství zatím nepožádala, ale tuto možnost zvažuje.
- Vietnámec studující ve třetím ročníku, v citacích označen zkratkou (viet). V České republice žije 9 let, o české státní občanství zatím nepožádal, neboť má trvalé bydliště v České republice pouze 4 roky. Pro zažádání o občanství je potřeba 5 let.
- Rom studující v prvním ročníku, v citacích označen zkratkou (rom), s českým občanstvím.
- Kyrgyzka také z prvního ročníku, v citacích označena zkratkou (kyrg), bez českého občanství.

Rozhovory se studenty jsem navíc doplnil i dvěma rozhovory, a to s jednou příslušnicí Policie ČR a jedním strážníkem Městské policie z řad národnostních menšin, kteří žádným speciálním výukovým programem neprošli.

- Vietnamka, deklaruje původ napůl český, napůl vietnamský. V Čechách se narodila, má občanství. V citacích označena zkratkou (viet2)
- Rom, české státní občanství, zaměstnanec Městské policie. V citacích označen zkratkou (rom2)

Rozhovory nahrávané na diktafon byly poté přepsány. Během rozhovoru jsem si také vedl stručné zápisky. Rozhovory trvaly 10 – 15 minut. Využíval jsem metodu polostrukturovaného rozhovoru, která se zakládá na myšlence, že názory a představy dotazovaných budou lépe vyjádřené ve spíše volnějším rozhovorech než ve strukturovaném rozhovoru nebo dotazníku.⁴³ Otázky jsem měl předem připravené, ale snažil jsem se dát více prostoru dotazovaným, aby odpovídali spontánně a věnovali se především tématům, které je samotné zajímají a považují je za důležité.

Otázky jsem rozdělil do několika tematických celků.

1. Z jakého důvodu se dotazovaný/á rozhodl studovat na policejní škole v Holešově? (na popud rodičů, v reakci na náborovou kampaň ve škole, policejní školu aktivně vyhledal,...)
2. Splňuje studium představy a očekávání dotazované/ho?
3. Co konkrétně dotazované/mu ve škole vyhovuje a zda se setkal s nějakými problémy
4. Jak dotazovaný zapadl do zdejšího kolektivu?
5. Jaká byla reakce nejbližšího okolí dotazované/ho na jeho studium na policejní škole?

⁴³ HÁJEK, M. *Výzkumný rozhovor* [online]. 2005, [cit.2012-02-19]. Dostupný z WWW: <http://tucnak.fsv.cuni.cz/~hajek/Methodologie/literatura/04_interview.ppt>.

6. V případě, že bude příležitost, plánuje dotazovaný/á stát se policistou/kou, případně jinak využít své znalosti z oboru?

Studenti prvního ročníku byly nejspíše vzhledem k jazykové bariéře a menšímu množství zkušeností se studiem méně sdílní, studenti třetího a čtvrtého ročníku odpovídali otevřeně a obsáhle.

6.2 Analýza rozhovorů se studenty národnostních menšin

První projekt zaměřený na zajištění rovných příležitostí pro žáky 9. tříd základních škol vznikl na Vyšší policejní škole a Střední policejní škole Ministerstva vnitra v Holešově z důvodu zajištění konkurenceschopnosti žáků národnostních menšin na pracovním trhu po ukončení studia a také pro snazší začlenění těchto žáků do hlavního vzdělávacího proudu po ukončení základních škol.

Provedl jsem rozhovory s těmito studenty, které jsem následně analyzoval, abych získal co nejpřesnější představu o jejich zkušenostech.

Seznámení se s projektem a důvody studia

Na otázku, proč si studenti zvolili právě policejní školu, odpovídali všichni dotazovaní stejně. Jejich zájem o studium na policejní škole vzbudila náborová kampaň na základních školách.

„No, dozvěděla jsem, že jsem chodila na základní školu, a do naší školy přišli nějací dva učitelé, přišli nás seznámit s touhle školou, říkali, jaká je to škola, a já předtím vůbec netušila, že existuje policejní škola. Já jsem o tom vůbec neuvažovala, já jsem chtěla na obchodku. A pak jsme o tom diskutovali doma a taťka mi doporučil, abych si podala přihlášku na téhle škole. Mamka nevěděla o mé budoucnosti, jako jestli ze mě bude policajt, teď mamka o tom pochybovala a já jsem spíš chtěla na tu obchodní akademii.“ (mong)

Ačkoli se o existenci projektu integrace národnostních menšin dozvěděli žáci až v deváté třídě, dali přednost studiu na policejní škole před dříve plánovanými obory. Dvě oslovené dívky projevovaly před seznámením se s náborovou kampaní větší zájem o studium na zdravotních školách.

„Když jsem byla na základce, tak přišli a nabídli tuhle školu. Nejdřív jsem chtěla jít na zdravotní, ale táta řekl, že tohle budu mít lepší.“ (kyrg)

Dotazovaný student prvního ročníku měl dokonce zájem o školu vojenskou.

Tak nejdřív jsem chtěl jít na vojenskou školu. Tam jsem se ale nedostal kvůli alergii. No a pak mi učitelka řekla o této škole a oni dojeli z té školy a řekli mi, jak to tady chodí, tak jsem sem šel. (rom)

Všichni ale po představení projektu přednesli tuto možnost doma rodičům nebo dalším příbuzným, kteří v této možnosti viděli velké šance na úspěch a následné uplatnění na trhu práce. V rodině žáka vietnamské národnosti býval dokonce otec ve Vietnamu policistou, takže volba byla v tomto případě ještě snazší. Nikdo z dotazovaných neplánoval nebo netoužil být policistou od dětství a nikdo z nich ani aktivně nevyhledával možnosti středoškolského studia na policejní škole.

Na základě všech těchto informací můžeme tvrdit, že náborová kampaň byla úspěšná a oslovila velkou část potenciálních uchazečů o studium z řad národnostních menšin.

Jak se ukázalo, na rozdíl od předchozích dotazovaných studentů, příslušnice národnostní menšiny již zaměstnaná u Policie ČR měla jiné motivace k nástupu do jejích řad. Dotazovaná Vietnamka, která je nyní zaměstnaná na místním oddělení tíhla k uniformovanému povolání již od dětství. Na otázku, proč šla k policii, odpověděla: *„Tak kvůli té uniformě určitě. Už od mala jsem k ní nějak tíhla. Tak mě vojenská škola lákala, hasiči taky jako budoucí povolání. No, a pak jsem šla na tu TRIVIS školu. Ta je právě taková na ty bezpečnostní složky všeobecně.“ (viet2)*

Z tohoto rozdílu je možné usuzovat, že náborová kampaň na základních školách může stimulovat více žáků k zájmu o zaměstnání u Policie ČR a nespolehá pouze na vlastní zájem mládeže aktivně studium vyhledávat, případně později doplňovat v průběhu zaměstnání. V tomto směru se tedy zdá, že náborová kampaň a tedy i celý první projekt byl koncipovaný správně a splnil stanovené cíle a dokázal eliminovat výše uvedená rizika.

Integrace studentů z národnostních menšin přímo ve škole

Po absolvování přijímacího řízení se žáci z národnostních menšin zařadili do druhého projektu, který je zaměřen přímo na příslušníky národnostních menšin, kteří již započali studium na střední škole. Jeho cílem je snížit rozdíly vznikající v důsledku jejich rozdílného socio-kulturního zázemí, které může být v tomto případě považováno za znevýhodňující. Jeho prostředky jsou například možnosti doučování a volnočasových aktivit, kde se příslušníci menšin setkávají s českými studenty i mimo studijní prostředí. Navíc je možnost účasti na volnočasových aktivitách podmíněna studijními výsledky žáků, což působí jako přirozený motivátor. Dotazovaní studenti se jednohlasně shodli na tom, že volnočasových aktivit, jakými jsou např. posilovna, kroužky sebeobrany apod. hojně a rádi využívají. Můžeme tedy říci, že v rámci druhého projektu je Klíčová aktivita – Volnočasové aktivity mezi studenty oblíbená a splnila stanovené cíle.

Studenti z národnostních menšin netvoří samostatné třídy, ale jsou začleněni do běžných tříd, většina studentů z národnostních menšin bydlí spolu s ostatními na internátě, aby nemuseli dojíždět leckdy z velké vzdálenosti do místa bydliště (Brno, Břeclav, Přerov), kam se vrací pouze o víkendech, což má své nevýhody – jako např. odtržení od domova, ale i výhody:

„Je to takový divný, že přes týden jsem tady. Ale je to lepší, doma bych se neučil, takhle vidím spolužáky, jak se učí, tak se na to podívám taky. A mám tak víc času, když nedojíždím.“ (viet)

Odloučení od rodiny bylo při přípravě projektu definováno jako jedno z rizik. Ačkoliv si toto odloučení studenti uvědomují, náročnost studia, možnost volnočasových aktivit a citlivý přístup pedagogů toto riziko snižují, ne-li eliminují zcela.

Studenti z národnostních menšin tvoří celkem asi tři čtvrtiny ubytovaných studentů na internátu. Internát také působí jako neoficiální seznamovací a tmelící nástroj kolektivu. Ačkoli je integrace jedním z hlavních cílů této školy, často tráví příslušníci jednotlivých i různých ne-českých národností více času spolu (ať už ve volném čase, sezení v jedné lavici, bydlení ve stejném pokoji na internátě) a během této doby např. neztrácí kontakt se svým mateřským jazykem, kulturou a identitou. Důležitost vztahu ke své původní kultuře dokládá i jedna ze studentek:

„Když jsem přišla, když jsem studovala na základce, tak to bylo v pohodě, hned jsem po škole byla doma a doma mluvíme mongolsky. Když jsem pak byla tady, tady se musím o všechno sama starat... A zajímavý je, že ty studenti třeba Češi, máte někoho s jinou národností, jako vědí, že je to nějaký stát, ale nemají o tom více informací, než je třeba napsáno na wikipedii. Máme nahoře společenskou místnost a máme tam kino, a může tam být třeba 20 studentů a udělat si třeba prezentaci o Mongolsku. Jako zajímavá je to, a chtěla bych, aby ostatní věděli o naší historii a tak.“ (mong)

Ve škole probíhá integrace minority do majority velmi úspěšně, žáci z menšin jsou přijímáni ostatními studenty bezproblémově, ačkoli v prvním ročníku mohou být studenti minoritních národností spíše introvertní a nevýrazní.

„V prváku jsem měl problém s kamarády, moc jsem nemluvil, ale pak když jsem je začal poznávat, tak už teď nemám problém.“ (viet)

To konečně dokládá i větší uzavřenost a strohost dotazovaných z prvního ročníku. Jistou bariérou ovšem může tvořit i neúplná znalost českého jazyka, který je ale později intenzivně rozvíjen.

Z některých náznaků, které se daly během rozhovorů pozorovat je patrné, že se s lehčími formami rasismu nebo šikany někteří studenti na policejní škole setkali. Není zřejmě překvapením, že nejdiskutovanějším problémem ve vztahu minorita – majorita je jak negativní, tak i pozitivní diskriminace:

„Já osobně nemám problémy s nikým tady v kolektivu. A jak je to projekt pro menšiny a pro všechny, tak ti Češi se cítí být teď víc diskriminováni. Protože furt menšiny a projekt. Třeba to doučování když je, tak učitelé, když přijde cizinec, tak mají peníze navíc za to a když přijde normální člověk, tak ne, tak ve škole řeknou, tak hlavně ať dojde projekt... Jinak normálně ten kolektiv funguje. Když je to na osobu, tak je to v pohodě, to si rozumím, ale když je to celkem, jako menšiny, tak už je to problém, tak na to nadávají a tak. Ale to nemyslí přímo na mě, ale obecně.“ (ukr)

Jiní studenti jsou ale s přístupem svých spolužáků i učitelů spokojeni a žádné problémy diskriminace nepozorují.

„Berou nás jako normální studenty, nedávají nám lepší známky. Když má někdo problémy, tak chodí na doučování.“ (viet)

Ačkoli byla nejasná reakce spolužáků (i pedagogů) definovaná mezi riziky projektu, z výpovědí dotazovaných se zdá, že podobný problém nepocítují a že atmosféra v rámci studia i volnočasových aktivit je pozitivní a nakloněná vzájemné spolupráci a podpoře.

I při aktivní službě, ať už u Policie ČR nebo v řadách Městské policie se dotazovaný s otevřeným nepřátelstvím neseťkal.

„Nikdy jsem si nevšiml ze strany kolegů nějakých narážek nebo tak něco, spíš naopak. Byli jsme dobrá parta jak u vnitra tak i u MP a doposud se scházíme na pivko.“
(rom2)

V rámci projektu v Brně však bylo takovým situacím později i předcházeno. Jak řekl policejní inspektor Kopal, Romové vykonávali hlavně hlídkovou činnost, protože například při činnosti v dopravním provozu se dostávali do problémů, často se dočkali negativních reakcí od řidičů. Autoritu mají Romové spíše u Romů, jsou tedy nasazováni především do romských lokalit.⁴⁴

Jak již bylo řečeno, jazyková bariéra působí v řadách národnostních menšin značné potíže. Velice často jsou pak studenti středních škol, díky svému vzdělání jediným členem rodiny, který umí česky natolik dobře, že zastupují celou rodinu, případně tlumočí při jednání s úřady. Tuto zkušenost má i student vietnamské národnosti, u nějž doma bylo při rozhodování o studiu na policejní škole pozitivně vnímáno, že bude studovat protože *„by to nebylo špatný ani pro ně, abych řekl pravdu, tak oni doma neumí moc dobře česky.“* (viet) V rodině pak zaujímají česky hovořící studenti důležité postavení a brzy jsou postaveni do role dospělého a samostatně rozhodujícího jedince, což je posíleno ještě nutností postarat se sám o sebe v cizím prostředí bez blízkosti rodiny (např. na internátě).

Dotazovaní studenti, kteří ke studiu nastoupili, neměli o škole téměř žádné informace, ani konkrétní představy, co je v Holešově čeká. Většinu vyučovaných předmětů zvládají bez potíží, některé považují jednohlasně za obtížné, např. studium práva. Nejoblíbenějším předmětem je pak mezi dotazovanými tělocvik a střelby.

⁴⁴ KOPAL, J. Interview. In: *Studio Stop* [rozhlásový pořad]. Moderuje Jarmila Balážová. ČRo 6, 20. května 2006. Dostupné z: <<http://romove.radio.cz/cz/clanek/21145>>.

„Já jsem žádné představy o té škole neměla. Nejsem zklamaná, baví mě tady střelby a tělocvik. A sebeobrana, to se mi líbí. Ostatní předměty, jako třeba právo jsou zajímavé, ale hodně těžké na učení. Je to náročné.“ (ukr)

Spokojenost se studiem je ale na dotazovaných studentech viditelná. Všichni popisovali velkou snahu výuku zvládat, někteří se učí i několik hodin denně a rádi navštěvují doučování v předmětech, kde je to potřeba. Jako nejproblémovější se pak projevilo studium českého jazyka.

I na střední policejní škole se ale ukazují dopady snižování financí ve státním sektoru, které jedna ze studentek vnímá jako negativní:

„Každý rok je od ministerstva školství nějaký nový režim, my nebudeme mít příští rok střelby, mě třeba střelby baví a nebudeme je mít. Moc informací proč nemám.“ (mong)

Jak se ukáže dále, škrty v rozpočtu se dotýkají i budoucnosti současných studentů.

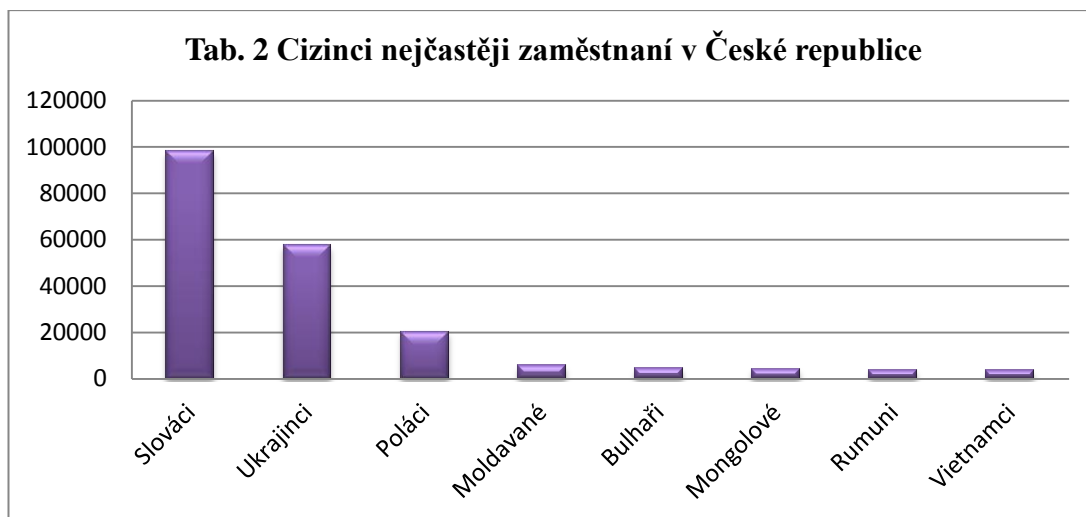
Možnost následného uplatnění studentů u Policie ČR

Zájem o práci v ČR se významně zvýšil po vstupu do Evropské unie v květnu 2004. Nyní stoupá především díky růstu české ekonomiky. V ČR mohou bez pracovního povolení pracovat občané zemí Evropské unie, Evropského hospodářského prostoru (EHP) a Švýcarska. Lidé z ostatních států potřebují pracovní povolení. Předpokladem pro vydání pracovního povolení a povolení k pobytu je uzavřené zdravotní pojištění a zajištěné bydlení. Stejný přístup na pracovní trh mají občané ze *třetích zemí*⁴⁵ pouze tehdy, pokud mají povolení k dlouhodobému pobytu, o které mohou požádat až po pěti letech pobytu na území ČR.⁴⁶

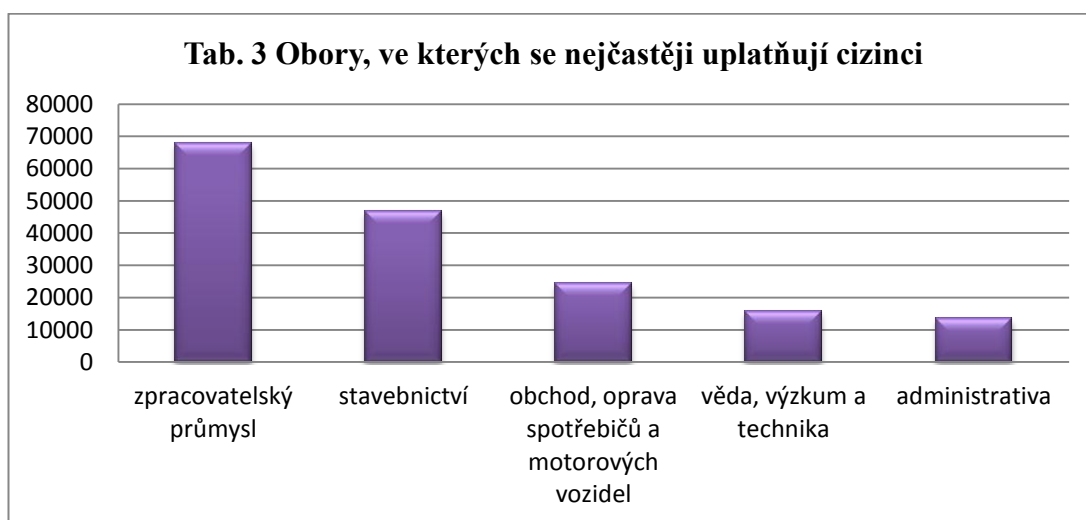
Jak je vidět v uvedených tabulkách, příležitost uplatnění na českém trhu práce využívají jak cizinci z okolních států, tak ze třetích zemí, a to především v technických oborech.

⁴⁵ Termín třetí země označuje státy, kterých se týkají ustanovení mezinárodní smlouvy mezi státy, ale tato země sama není účastníkem této smlouvy. Zde pojmem *třetí země* označuji země, které nejsou členem Evropské unie.

⁴⁶ KAFKA, P. *Migrující zahraniční pracovníci – postoj a zkušenosti českých zaměstnavatelů* [online]. 2009 [cit. 2012-02-27]. Dostupné z WWW: <http://www.mpsv.cz/files/clanky/6392/Pavel_Kafka.pdf>.

Zdroj: MPSV 2009

Zdroj: MPSV 2009

Jak již bylo uvedeno, všichni dotazovaní studenti nejsou zatím občany České republiky, ačkoli o tom uvažují. Bez českého občanství se nemohou studenti přihlásit do řad Policie ČR. Tuto obavu jedna z dotazovaných vyjádřila v rozhovoru:

„Teďka právě že mám problém s občankou, že jí ještě nemám. Bude to trvat dlouho, že teď ani nemůžu dát přihlášku k té policii.“ (ukr)

Všichni dotazovaní deklarovali problémy s českým jazykem, což je po 4 – 9 letech pobytu v České republice vcelku pochopitelné. *„Hlavně v tom právu tomu moc nerozumím, to je jazykově hodně složité. V ostatních předmětech je to skoro stejné, ale to právo je nejvíc náročné, ostatní se dá pochopit.“ (ukr)*

Pokud by po ukončení studia na střední policejní škole měli nastoupit k Policii ČR, volili by právě vzhledem ke své jazykové vybavenosti oddělení policie cizinecké, případně pozice překladatelské či na letištích.

„K policii bych chtěl určitě, třeba na tlumočení nebo na letišti, kde je cizinecká policie.“ (viet)

„...kdybych pracovala u policie, tak bych chtěla na cizineckou a tam bych třeba dělala překladatelku. Anebo u soudu. A jinak jako nic.“ (mong)

Na policejní praxi dotazované policistky pak můžeme sledovat správný odhad studentů Vyšší policejní školy a Střední policejní školy MV v Holešově, že jejich budoucí role v řadách policie by mohla či měla směřovat k tlumočení nebo práci s cizinci. V rámci své policejní kariéry se dotazovaná nesetkala s žádnou negativní diskriminací, naopak o znalosti a schopnosti, vyplývající z jejího původu projevíli kolegové z jiných oddělení zájem.

„Tak oni si všichni mysleli, že umím vietnamsky, tak mi volali třeba z kriminálky, jestli jim nechci tlumočit, ale já jsem jim říkala, že ne, že vietnamsky neumím.“ (viet2)

Někteří z dotazovaných si nejsou jisti svou budoucností v řadách policie, a proto přemýšlejí i o možnosti pokračovat ve studiu. A to jak na Policejní akademii v Praze, tak např. na Právnické fakultě nebo Fakultě ekonomie na Masarykově univerzitě v Brně.

U jednoho z dotazovaných se objevila frustrace z nejistoty uplatnění po ukončení studia, vzhledem ke snižování stavu v řadách policie.

„Tak počítal jsem, že bych šel aspoň k městské policii, ale teď snižovali počet. Tak radši počítám, že na vysokou. Tu bych chtěl i tak určitě. Prvně jsem měl představu, že půjdu k polici, ale když teď nenabírají, tak jsem měl problém. Nechtěl jsem skončit, ale nevím, co bych dělal pak. Na vysokou bych chtěl na policejní akademii v Praze. Ale slyšel jsem, že je to těžká škola.“ (viet)

Problém je však vnímán i ze strany Policie ČR s náborem nových policejních sil, protože i když se někteří z absolventů školy rozhodnou pro práci u policie, nemohou kvůli tzv. „stop-stavu“ nastoupit. *„Vytvořili jsme expertní skupinu pro úspory. Chceme ořezat tuk a nechat svaly na těle policie. Musíme si také určit prioritu v tom, že základní*

jsou pro nás začínající policisté. Nemůžeme přece lidi nabrat a pak je propouštět ještě ve zkušební době,“ vyhodnocuje náměstek ministra vnitra⁴⁷.

Jako příklad národnostní menšiny, do které je těžké proniknout lze uvést vietnamskou komunitu, kde se naráží na velké kulturní odlišnosti, a když dojde například k vraždě uvnitř této komunity, nikdo nechce přijít s policií do kontaktu. Na druhou stranu vzniká potencionální riziko, že pokud jsou přijímáni příslušníci z národnostních menšin, je možné očekávat infiltraci organizovaným zločinem.

Od projektu, který přivádí studenty z etnických menšin na policejní školu si Policie ČR slibuje možnost vzájemného vzdělávání. Uchazeči jsou pak vedeni studiem a na oplátku oni mohou učit o svých komunitách a pomoci pochopit odlišnou mentalitu a kulturní rozdíly.

⁴⁷ SLÁMA, J. *Vzdělávání žáků z národnostních menšin na střední policejní škole v Holešově* [online]. 2011 [cit. 2012-02-28]. Dostupný z WWW: <<http://www.romea.cz/cz/zpravy/vzdelavani-zaku-z-narodnostnich-mensin-na-stredni-policejni-skole-v-holesove>>.

ZÁVĚR

Ke zpracování bakalářské práce jsem si zvolil téma „Národnostní menšiny u bezpečnostního sboru v ČR.“ Dané téma je v dnešní době velice závažné, jelikož problémy multikulturní společnosti se týkají každého z nás jak v soukromém životě tak i v pracovním.

V prvních dvou kapitolách se zabývám cíli, metodikou a základními pojmy bakalářské práce. Třetí kapitola je zaměřena na představení historie příslušníků národnostních menšin u Policie ČR. Ve čtvrté kapitole jsou představeny přístupy vlády k přijímání národnostních menšin k Policii ČR a také zde poukazuji na zahraniční zkušenosti s danou problematikou. V poslední páté kapitole teoretické části bakalářské práce se zabývám současným stavem vzdělávání příslušníků národnostních menšin u Policie ČR, kdy jsou zde představeny aktuální projekty. V praktické části jsem realizoval sociologický výzkumný projekt, ve kterém jsem se snažil získat odpovědi od příslušníků národnostních menšin, zda je zaměstnávání příslušníků menšin u Policie ČR pozitivní jak pro prevenci, tak pro případné řešení kriminality.

Ačkoli není možné přesně změřit účinnost obou projektů, z mého výzkumného projektu je patrné, že realizace obou projektů, které se věnují osvětě a náboru na jedné straně a samotnému vzdělávání na straně druhé, byla úspěšná. Současní studenti z národnostních menšin bez výjimky reagovali na přímé oslovení ambasadory projektu a studium začali po přípravné fázi. Z rozhovorů je patrné, že pozitivní výsledek přináší také školení o problematice rasismu a diskriminace, a to jak žáků z menšin, tak z většinové společnosti. Během studia se pak studenti nesetkávají s výraznými diskriminujícími projevy a jsou bez problému integrováni do smíšených tříd.

Ve stejném duchu, ve kterém mluví odborní zástupci jak z Ministerstva vnitra ČR, tak z Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR, vidí svou budoucnost také studenti školy v Holešově. Připravují se na další studium na vyšších či vysokých školách a v případě zájmu o práci u Policie ČR směřují k oborům, které jsou v úzkém kontaktu s jejich menšinou. Takovými oblastmi jsou např. tlumočnictví, cizinecká policie, celní správa. Zde jsou vyškolení pracovníci z menšin zvláště vítáni, především pro větší důvěryhodnost, kterou v rámci své menšiny vzbuzují a pro usnadnění kontaktu a interakce mezi menšinami a Policií ČR.

Z výše uvedeného je zřejmé, že podpora vzdělávání národnostních menšin působí pozitivně pro řešení případné kriminality. Taktéž je možné tvrdit, že je pozitivním faktorem při prevenci kriminality, a to především působením příslušníka Policie ČR z řad menšiny jakožto „dobrého příkladu“, případně jako kontaktní osoby pro otevřenější přístup ostatních příslušníků menšiny v případě předcházení kriminality.

Z bakalářské práce je patrné, že se jedná o aktuální téma jak pro Policii ČR, tak také pro celou naši společnost. Závěrem bych rád upozornil, že je důležité nadále pokračovat v současném trendu vzdělávání a integrace národnostních menšin do společnosti, vzhledem k současné situaci v Evropě

POUŽITÁ LITERATURA

Literární zdroje

1. BUDILOVÁ, L., HIRT, T. *Policista v multikulturním prostředí: Informační manuál pro Policii ČR*. Praha : MVČR, 2005. 104 s. ISBN 80-903510-1-8.
2. DUFKOVÁ, I., et al. *Policie mezi kulturami*. Praha : Vyšší policejní a Střední policejní škola Ministerstva vnitra v Praze, 2007. 23 s.
3. HENDL, J. *Kvalitativní výzkum*. Praha : Portál, 2005. 408 s. ISBN: 80-7367-040-2
4. HORÁKOVÁ, M. *Zaměstnávání cizinců v České republice : Část I. Integrace cizinců na trhu práce v České republice*. Praha : VÚPSV, 2001. 33 s.
5. JANDOUREK, J. *Sociologický slovník*. Praha : Portál, 2001. 285 s. ISBN 80-7178-535-0.
6. MURPHY, R. F. *Úvod do kulturní a sociální antropologie*. Praha : Sociologické nakladatelství, 1998. 267 s. ISBN 80-85850-53-2.
7. PROKŠAN, I. *Jsme jiní než ti druzí*. Praha : Vyšší policejní škola Ministerstva vnitra v Praze, 2011. s. 53.
8. ROUBÍČEK, V. *Úvod do demografie*. Praha : CODEX Bohemia, 1997. 348 s. ISBN 80-85963-43-4.
9. STRAUSS, A., CORBINOVÁ, J. *Základy kvalitativního výzkumu : postupy a techniky metody zakotvené teorie*. Brno : Sdružení Podané ruce, 1999. 200 s. ISBN 80-85834-60-X.
10. URBAN, K., *Policie v multikulturní společnosti – výukový manuál*. Měsíčník Policista. Praha : MV ČR, duben 2006. ISSN 1211-7943.

Elektronické zdroje

1. HÁJEK, M. *Výzkumný rozhovor* [online]. 2005, [cit.2012-02-19]. Dostupný z WWW:
<http://tucnak.fsv.cuni.cz/~hajek/Metodologie/literatura/04_interview.ppt>.
2. KAFKA, P. *Migrující zahraniční pracovníci – postoj a zkušenosti českých zaměstnavatelů* [online]. 2009 [cit. 2012-02-27]. Dostupné z WWW:
<http://www.mpsv.cz/files/clanky/6392/Pavel_Kafka.pdf>.

3. KOPAL, J. Interview. In: *Studio Stop* [rozhlasový pořad]. Moderuje Jarmila Balážová. ČRo 6, 20. května 2006. Dostupné z: <<http://romove.radio.cz/cz/clanek/21145>>.
4. MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. *Proměny školy – inkluzivní vzdělávání* [online]. 2010 [cit. 2012-02-10]. Dostupné z WWW: <<http://www.msmt.cz/pro-novinare/promeny-skoly-inkluzivni-vzdelavani>>.
5. MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *Metodika činnosti asistentů při jednání s policií a dalšími úřady* [online]. 2010, [cit. 2011-12-27]. Dostupný z WWW: <www.mvcr.cz/soubor/metodika-cinnosti-asistentu-pdf.aspx>.
6. MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. Informační servis prevence kriminality. *Australský expert na práci policie s menšinami Ivan G. Kolarik v České republice* [online]. 2011 [cit. 2012-01-23]. Dostupný z WWW: <<http://www.mvcr.cz/clanek/informacni-servis-prevence-kriminality-675011.aspx>>.
7. PEČÍNKA, P. *Policejní uniformu nosí v Brně pět Romů* [online]. Britské listy, 2009 [cit. 2011-11-12]. Dostupný z WWW: <<http://blisty.cz/art/44879.html>>.
8. POLICIE ČR. *Community policing* [online]. 2011 [cit. 2011-12-27]. Dostupný z WWW: <<http://www.policie.cz/clanek/co-je-to-community-policing.aspx>>.
9. POSPÍŠILOVÁ, K. *Community policing v rámci Kanadské královské jízdní policie* [online]. 2006 [cit. 2012-01-21]. Dostupný z WWW: <<http://www.spolecnekbezpeci.cz/images/stories/dokumenty/kanada.doc>>.
10. POSPÍŠILOVÁ, K. *Policejní práce ve vztahu k menšinám v rámci francouzského policejního sboru (La Police Nationale)* [online]. 2006 [cit. 2012-01-28]. Dostupný z WWW: <www.community-policing.cz/soubory/francie.doc>.
11. POSPÍŠILOVÁ, K. Interview. In: *Studio Stop* [rozhlasový pořad]. Moderuje Jarmila Balážová. ČRo 6, 20. května 2006. Dostupné z: <<http://romove.radio.cz/cz/clanek/21145>>.
12. ROMÁNKOVÁ, G. *Interkulturní kompetence policie v SRN*, Intranet – Policejní prezidium ČR [online]. 2011 [cit. 2012-01-20]. Dostupný z WWW: <<http://ppportal.pcr.cz/oppv/ovp.htm>>.
13. SLÁMA, J. *Vzdělávání žáků z národnostních menšin na střední policejní škole v Holešově* [online].

2011 [cit. 2012-02-28]. Dostupný z WWW:

<<http://www.romea.cz/cz/zpravy/vzdelavani-zaku-z-narodnostnich-mensin-na-stredni-policejni-skole-v-holesove>>.

14. VYŠŠÍ POLICEJNÍ ŠKOLA A STŘEDNÍ POLICEJNÍ ŠKOLA MV

V HOLEŠOVĚ. *Vzdělávání národnostních menšin* [online]. 2011 [cit. 2011-11-17]. Dostupný z WWW:

<http://www.spshol.cz/joomla/index.php?option=com_content&view=article&id=281&Itemid=552>.

Legislativní dokumenty

1. Česko. Sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 96 ze dne 1. dubna 1998, o rámcové úmluvě o ochraně národnostních menšin. In *Sbírka zákonů České republiky*. 1998, částka 34, s. 5299-5303. Dostupný z WWW:
<<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/1998/sb034-98.pdf>>.
2. Česko. Vláda. Usnesení vlády České republiky ze dne 25. srpna 2004 č. 800 ke Zprávě o postupu a průběžných výsledcích zavádění Národní strategie pro práci Policie České republiky ve vztahu k národnostním a etnickým menšinám. Dostupný z WWW:
<<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/dokument/2004/zprava.pdf>>.
3. Česko. Vláda. Usnesení vlády České republiky ze dne 11. ledna 2006 č. 49 ke Strategii pro práci Policie České republiky ve vztahu k menšinám pro období 2006 – 2007. Dostupný z WWW:
<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/dokument/2006/mensiny_2006_7.pdf>.
4. Česko. Vláda. Usnesení vlády České republiky ze dne 9. dubna 2008 č. 384 ke Strategii pro práci Policie České republiky ve vztahu k menšinám pro období let 2008 až 2012. Dostupný z WWW:
<<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/dokument/2008/strategie-minority.pdf>>.
5. Česko. Ústavní zákon č. 23 ze dne 9. ledna 1991, kterým se uvozuje Listina základních práv a svobod. In *Sbírka zákonů České republiky*. 1991, částka 6, s. 114-121. Dostupný z WWW:
<<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/1991/sb006-91.pdf>>.

6. Česko. Zákon č. 128 ze dne 12. dubna 2000 o obcích (obecní zřízení). In *Sbírka zákonů České republiky*. 2000, částka 38, s. 1737-1764. Dostupný z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/2000/sb038-00.pdf>>.
7. Česko. Zákon č. 198 ze dne 23. dubna 2009 o rovném zacházení a o právních prostředcích ochrany před diskriminací a o změně některých zákonů (antidiskriminační zákon). In *Sbírka zákonů České republiky*. 2009, částka 58, s. 2822-2829. Dostupný z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=5504>>.
8. Česko. Zákon č. 273 ze dne 10. července 2001 o právech příslušníků národnostních menšin. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2001, částka 104, s. 6461-6492. Dostupný z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/2001/sb104-01.pdf>>.
9. Česko. Zákon č. 361 ze dne 23. září 2003 o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2003, částka 121, s. 5850-5910. Dostupný z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=4205>>.
10. Česko. Zákon č. 553 ze dne 6. prosince 1991 o obecní policii. In *Sbírka zákonů České republiky*. 1991, částka 104, s. 2736-2742. Dostupný z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/sbirkazakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=2516>>.
11. Česko. Zákon č. 561 ze dne 24. září 2004 o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon). In *Sbírka zákonů České republiky*. 2004, částka 190, s. 10262-10324. Dostupný z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/2004/sb190-04.pdf>>.

SEZNAM PŘÍLOH

- I. Náborový plakát**
- II. Náborový plakát Praha**
- III. Náborový plakát Brno**
- IV. Náborový plakát Ústí nad Labem**
- V. Ukázka přepisu rozhovoru se studentkou VPŠ a SPŠ MV v Holešově**

PŘÍLOHY

Příloha I.

Náborový plakát

„POLICIE ČR
JE TAKÉ
VAŠE POLICIE!“

MÁTE MATURITU,
ČESKÉ OBČANSTVÍ
A JSTE JINÉ NÁRODNOSTI?

DESÁTERO UCHAZEČE O PRÁCI U POLICIE ČR

Příloha II.

Náborový plakát Praha

**CHCETE VĚDĚT,
JAK BY SLUŠELA I VÁM?**

PŘIJĎTE SE O TOM **POBAVIT!**

**10. 9. 2006 ODPOLEDNE S POLICIÍ ČR
13 - 19 HODIN** V PRAZE NA LETENSKÉ PLÁNI

UVIDÍTE:

- VYPROŠTĚNÍ POSÁDKY PO NEHODĚ • POLICEJNÍ POTÁPĚČE •
- SNÍMÁNÍ OTISKŮ PRSTŮ • SIMULÁTOR NÁRAZU •
- ZÁSAH PYROTECHNIKŮ • SPECIÁLNÍ ZÁSAHOVÉ JEDNOTKY •
- POLICEJNÍ PSY • VRTULNÍK A DALŠÍ POLICEJNÍ TECHNIKU •

JEDNÍM Z HLAVNÍCH HOSTŮ BUDE POLICEJNÍ PREZIDENT VLADISLAV HUSÁK

DOZVÍTE SE:

JAKÉ JSOU VÝHODY A PODMÍNKY PRÁCE U POLICIE ČR
A JAK BY SE MOHLA LÍBIT PRÁVĚ VÁM
BEZ OHLEDU NA NÁRODNOST ČI BARVU PLETI.

USLYŠÍTE:

KRISTÝNU PETERKOVOU, SKUPINU ALIBI
A HUDBU HRADNÍ STRÁŽE A POLICIE ČR.

Příloha III.

Náborový plakát Brno

**PŘIJĎTE OCHUTNAT
PRÁCI U POLICIE ČR**

**MÁTE MATURITU, ČESKÉ OBČANSTVÍ A JSTE JINÉ NÁRODNOSTI?
PAK JSME UVAŘILI PRÁVĚ PRO VÁS.
BĚHEM OCHUTNÁVKY Z KUCHYNĚ RŮZNÝCH NÁRODŮ
SE DOZVÍTE SPOUSTU UŽITEČNÝCH INFORMACÍ
O PŘIJETÍ A MOŽNOSTECH UPLATNĚNÍ V POLICEJNÍCH SLOŽKÁCH.
NA DOTAZY VÁM BUDOU ODPOVÍDAT PRACOVNÍCI POLICIE ČR.**

**DIECÉZNÍ CHARITA – BRNO
– CELZUS – MULTIKULTURNÍ CENTRUM
TR. KPT. JAROSE 9**

31. 10. 2006 OD 17 HODIN

Příloha IV.

Náborový plakát Ústí nad Labem

**CHCETE VĚDĚT,
JAK BY SLUŠELA I VÁM?**

PŘIJĎTE SE O TOM **POBAVIT!**

**17. 9. 2006 ODPOLEDNE S POLICIÍ ČR
OD 13 HODIN ÚSTÍ NAD LABEM
SEVERNÍ TERASA**
LOUKA VEDLE MASARYKOVY NEMOCNICE

PROGRAM:

- UKÁZKA VÝCVIKU ZÁSAHOVÉ JEDNOTKY ZA POUŽITÍ POLICEJNÍHO VRTULNÍKU •
- PRÁCE PSOVODA • UKÁZKA VÝCVIKU A ZÁSAHU POŘÁDKOVÉ JEDNOTKY •
- ZÁSAH HASIČŮ A RYCHLÉ ZÁCHRANNÉ SLUŽBY •
- UKÁZKA SEBEOBHRANY A ZÁKROKŮ POLICISTŮ PŘI SEHRANÉ KONFLIKTNÍ SITUACI •

DOZVÍTE SE:

- JAKÉ JSOU VÝHODY A PODMÍNKY PRÁCE U POLICIE ČR •
- JAK BY SE MOHLA PRÁCE U POLICIE ČR LÍBIT PRÁVĚ VÁM BEZ OHLEDU NA NÁRODNOST ČI BARVU PLETI •

PO CELOU DOBU AKCE BUDE NA MÍSTĚ VYSTAVENA POLICEJNÍ TECHNIKA A PŘÍTOMNÍ POLICISTÉ VÁM RÁDI VYSVĚTLÍ JEJÍ POUŽITÍ A PŘÍPADNĚ ZODPOVÍ DALŠÍ OTÁZKY.
U DOPRAVNÍCH POLICISTŮ SI DĚTI MOHOU VYZKOUŠET SVÉ ZNALOSTI Z DOPRAVY A ZÍSKAT ŘIDIČSKÝ PRŮKAZ NA KOLO.

Příloha V.

Rozhovor na Vyšší policejní škole a Střední policejní škole MV v Holešově – leden 2012

T: tazatel

D: dotazovaná

T: Takže vás tam oslovila nějaká ta učitelka, že je takováhle nabídka a vy jste to doma probrala nebo?

D: No, já jsem to doma oznámila a ve škole taky souhlasili, že je to zajímavá. No a vychovatelé pak přijeli a vyprávěli o projektu a o škole.

T: A vy teď studujete jaký ročník?

D: Čtvrtý.

T: Takže vy tu studujete úplně od začátku?

D: Jo úplně od začátku, kdy byl ten první ročník.

T: A doma se na to rodiče tvářili pozitivně? Že vás v tom podpořili?

D: Určitě. Rodiče to chtěli víc než já.

T: Vy jste nevěděla, co byste chtěla dělat po základní škole?

D: Já jsem chtěla... mě ta policie lákala a ještě mě lákala ta zdravotní když jsem se ale dozvěděla o této škole a o této nabídce, tak jsem se rozhodla spíš pro policii. A rodiče souhlasili, tak jsem šla k policii.

T: A teď co studujete jsou rodiče spokojení?

D: Teďka právě že mám problém s občankou, že jí ještě nemám. Bude to tvrat dlouho, že teď ani nemůžu dát přihlášku k té policii. Ale říkali, že možná budeme mít možnost.

T: A vy už tady bydlíte kolik let v české republice?

D: Osm let, od páté třídy.

T: A jak dlouho budete ještě čekat na to občanství?

D: Já dám teďka dohromady všechny ty potřebné papíry a až to budu mít, tak požádám o to mají několik dní o rozhodnutí, jestli vůbec mě přijmou.

T: A když teď budete končit školu, tak jste přemýšlela o tom, že byste šla na nějakou vyšší nebo vysokou školu?

D: Určitě to zkusím.

T: A policejní nebo jinou školu?

No, přemýšlím v Brně na Masarykovu ekonomku nebo práva.

T: Že byste pokračovala v policejní škole, třeba na akademii, to vás neláká?

D: No, to asi úplně ne. Mně spíš neláká ten život daleko od domova.

T: A vy bydlíte kde?

D: Já bydlím v Brně,.

T: A dojíždíte?

D: Ne, bydlím tady na intru. A jak tady bydlím už čtyři roky, tak je to takový...

T: Ale našla jste si tady nějaký kamarády?

D: No, to určitě jo.

T: A domů jezdíte na víkendy?

D: Jo, jenom víkendech.

T: A splňuje to studium vaše představy nebo to tu funguje hůř, než jste čekala? Nebo vás něco mile překvapilo?

D: Já jsem žádné představy o té škole neměla. Nejsem zklamaná, baví mě tady střelby a tělocvik. A sebeobrana, to se mi líbí. Ostatní předměty, jako třeba právo jsou zajímavé, ale hodně těžké na učení. Je to náročné. Hlavně v tom právu tomu moc nerozumím, to je jazykově hodně složitý. V ostatních předmětech je to skoro stejné, ale to právo je nejvíc náročné, ostatní se dá pochopit.

T: Setkala jste se s nějakými problémy? Třeba v tom jazyce. Jak jste začala zvládat češtinu?

D: No už na základce do mě ta čeština nějak vnikla, ta gramatika, že s diktáty a slohovkami problém nemám. Že mě aj učitelé chválí, že na mě nejde poznat, že jsem cizinka. Zvládám češtinu v pohodě.

T: Nějaké vážnější problémy, že byste chtěla třeba i skončit se studiem?

D: To vůbec ne.

T: A jak vám vyhovuje zdejší kolektiv? Ostatní, co s vámi tady studují?

D: Spíš se skamarádila. Já osobně nemám problémy s nikým tady v kolektivu. A jak je to projekt pro menšiny a pro všechny, tak ti češi se cítí být teď víc diskriminováni. Protože fur menšiny a projekt. Třeba to doučování když je, tak učitelé, když přijde cizinec, tak mají peníze navíc za to a když přijde normální člověk, tak ne, tak ve škole řeknou, tak hlavně ať dojde projekt.

T: A tak vám přijde, že se tady víc snaží, abyste se prosadili, že vám dají lepší známku, že vás chtějí udržet?

D: Já z toho takový pocit nemám, ale češi takový poci mají?

T: A oprávněně?

D: Ne, oni mají předsudky a neví, jak to doopravdy je.

T: A vy se s nimi nesnažíte bavit?

D: Snažíme, ale jim to nejde dokázat.

T: A myslíte, že si to myslí většina?

D: Jo.

T: Takže to studium tady není až tak ideální?

D: No, není.

T: A kolik je vás ve třídě cizinců?

D: Pět.

T: A zbytek jsou češi?

T: A to se bavíte vy cizinci jen spolu?

D: Ne normálně ten kolektiv funguje. Když je to na osobu, tak je to v pohodě, to si rozumím, ale když je to celkem, jako menšiny, tak už je to problém, tak na to nadávají a tak. Ale to nemyslí přímo na mě, ale obecně.

T: Jak berou vaše studium vaši nejbližší?

D: Rodiče podporují. Rodiče by chtěli, abych šla nejdřív na vysokou. Vystudovat vysokou a potom se uvidí jak dál.

T: A přátelé?

D: Je to takový zvláštní. Vždycky se diví, že zrovna já, která jsem taková tichá a klidná, že jsem si vybrala policejní školu.

T: A kdyby byla příležitost stát se policistkou, šla byste do toho?

D: Určitě, kdyby byla příležitost. Nejdřív jít na vysokou a pak až budu mít občanství, tak určitě.

T: Díky za rozhovor.